

د ولسي جرگې د کورنيو دندو اصول اصول وظيف داخلي ولسي جرگه

سال ۱۳۹۶

بسم الله الرحمن الرحيم

د مطالبو فهرست

سريزه..... ۱

لومړی فصل

عمومي حکمونه..... ۲

دویم فصل

د ملي شورا لومړنی اجلاس..... ۱۲

دریم فصل

د جرگې د رییس او اداري پلاوي ټاکنې..... ۱۷

څلورم فصل

تشکيلات، دندې او واکونه..... ۲۸

پنځم فصل

پارلماني ډلې..... ۴۳

شپږم فصل

دایمي کمېټې یو نونه او مشترکې کمېټې..... ۴۸

اووم فصل

د حکومت د کړنو د ارزونې او څېړنې ځانګړې کمېټيون..... ۶۷

اتم فصل

د جرگې د عمومي غونډو اجنډا..... ۷۱

نهم فصل

د جرگې عمومي غونډې او د بحثونو تنظيم..... ۷۳

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱

فصل اول

احکام عمومي..... ۲

فصل دوم

اولین اجلاس شورای ملی..... ۱۲

فصل سوم

انتخابات رئیس و هیأت اداری جرگه..... ۱۷

فصل چهارم

تشکيلات، وظائف و صلاحیت ها..... ۲۸

فصل پنجم

گروپ های پارلمانی..... ۴۳

فصل ششم

کمیسیون های دایمی و کمیته های مشترک..... ۴۸

فصل هفتم

کمیسیون خاص بررسی و مطالعه اعمال حکومت..... ۶۷

فصل هشتم

آجنډای جلسات عمومی جرگه..... ۷۱

فصل نهم

جلسات عمومی جرگه و تنظیم مباحثات..... ۷۳

لسم فصل

خپرونې او کتونکي.....۸۷

یوولسم فصل

رایه ورکول.....۹۰

دوولسم فصل

انضباطي تدبیرونه.....۱۰۰

دیارلسم فصل

د مقررید تایید یا رد وړاندیز.....۱۰۵

خوارلسم فصل

د قانون جوړولو پړاوونه.....۱۱۴

پنځلسم فصل

د بودیجې د پړاوونو تېرول.....۱۲۳

شپاړسم فصل

د ولسي جرگې او مشرانو جرگې تر منځ اړیکې.....۱۲۸

اووه لسم فصل

پارلماني څارنې، د حکومت څرگندونې، امتیازي ساعت، او تر اجندا بهر پوښتنې او بحثونه.....۱۳۲

اتلسم فصل

استیضاح.....۱۴۰

نولسم فصل

قضاء.....۱۴۷

فصل دهم

نشرات و مشاهدان.....۸۷

فصل یازدهم

رأی دهی.....۹۰

فصل دوازدهم

تدابیر انضباطی۱۰۰

فصل سیزدهم

پیشنهاد تأیید یا رد مقررۍ ها.....۱۰۵

فصل چهاردهم

مراحل قانونگذاری.....۱۱۴

فصل پانزدهم

طی مراحل بودجه.....۱۲۳

فصل شانزدهم

ارتباط بین ولسی جرگه و مشرانو جرگه.....۱۲۸

فصل هفدهم

نظارت پارلمانی، اظهارات حکومت، ساعت امتیازی، سؤالات و مباحث خارج آجندا.....۱۳۲

فصل هجدهم

استیضاح.....۱۴۰

فصل نوزدهم

قضاء.....۱۴۷

شلم فصل

د بحثونو رپوټ..... ۱۵۳

یوویشتم فصل

عریضې او شکایتونه..... ۱۵۵

دوه ویشتم فصل

سوبتیا او ناسوبتیا..... ۱۵۷

درویشتم فصل

متفرقه حکمونه..... ۱۶۲

خلور ویشتم فصل

وروستي حکمونه..... ۱۶۸

فصل بیستم

گزارش مباحث..... ۱۵۳

فصل بیست و یکم

شکایات و عرایض..... ۱۵۵

فصل بیست و دوم

حضور و غیاب..... ۱۵۷

فصل بیست و سوم

احکام متفرقه..... ۱۶۲

فصل بیست و چهارم

احکام نهایی..... ۱۶۸

سريزه:

د ولسي جرگې د اړوندو چارو د تنظيم په برخه کې د کورنيو دندو اصول د قانون حيثيت لري. د ولسي جرگې په کورنيو چارو کې د تقنيني سند په توگه ځانگړی ځای لري، ځکه د ځينو مواردو لپاره د اساسي قانون د هر څپرکي په پای کې تصريح شوي چې د قانون په واسطه تنظيمېږي؛ مگر د پنځم څپرکي (ملي شورا) په (۸۷، ۸۸، ۸۹ او ۱۰۸) مادو کې تصريح شوي چې د کورنيو دندو په اصولو کې تنظيم يا ټاکل کيږي.

مقدمه:

اصول وظايف داخلي دارای حيثيت قانون در تنظيم امور مربوط ولسي جرگه بوده، منحيث سند تقنينی در امور داخلي ولسي جرگه از جایگاه خاص برخوردار می باشد؛ زیرا برای برخی موارد در اخير هر فصل قانون اساسی تصريح شده که توسط قانون تنظيم میگردد؛ اما در مواد (۸۷، ۸۸، ۸۹ و ۱۰۸) فصل پنجم (شورای ملی) تصريح شده که در اصول وظايف داخلي تعيين يا تنظيم می گردد.

لومړی فصل

عمومي حکمونه

لومړۍ ماده:

د ولسي جرگې د کورنيو دندو اصول د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت د اساسي قانون د (٦٩، ٧٧، ٧٩، ٨٧، ٨٨، ٨٩، ٩٩، ١٠٠، ١٠١، ١٠٢، ١٠٣، ١٠٤، ١٠٥، ١٠٦، ١٠٧، ١٠٨ او ١٢٧) مادو پر بنسټ د ولسي جرگې د کورنيو دندو د تنظيم په موخه وضع شوي دي.

دويمه ماده:

د ولسي جرگې د کورنيو دندو په اصولو کې لاندې

فصل اول

احکام عمومي

ماده اول:

اصول وظيف داخلي ولسي جرگه به تاسي از احکام مندرج مواد (٦٩، ٧٧، ٧٩، ٨٧، ٨٨، ٨٩، ٩٩، ١٠٠، ١٠١، ١٠٢، ١٠٣، ١٠٤، ١٠٥، ١٠٦، ١٠٧، ١٠٨ و ١٢٧) قانون اساسي جمهوري اسلامي افغانستان به منظور تنظيم وظيف داخلي ولسي جرگه وضع گرديده است.

ماده دوم:

اصطلاحات آتی در اصول وظيف داخلي

اصطلاحگانې دا مفهومونه
لري:

۱- جرگه: ولسي جرگه.

۲- د جرگې اجلاس:

الف: عادي اجلاس:

۱- د اساسي قانون د يو سل او
اوومې مادې پر بنسټ د
جرگې څلورنيم مياشتنۍ
کاري دوره.

۲- هغه غونډې چې د اړتيا له
مخې د عادي غونډو د ورځو
په ترڅ کې د جرگې د غړيو د
تصميم پر بنسټ جوړېږي.

ب: فوق العاده غونډې:

هغه غونډې چې د ملي
شورا د رخصتۍ په
ورځو کې د اساسي

ولسي جرگه مفاهيم
ذيل را افاده مي نمايد:

۱- جرگه: ولسي جرگه.

۲- اجلاس جرگه:

الف: اجلاس عادي:

۱- يک دوره چهارو نيم ماهه
ککاري جرگه مطابق
ماده يکصدو هفتم قانون
اساسي.

۲- جلساتي که در ايام
اجلاس عادي بنابر ضرورت
به تصميم اعضاي جرگه
تدوير مي گردد.

ب: جلسات فوق العاده:

جلساتي که در ايام
تعطيل شورای ملی
مطابق ماده يکصدو

قانون د يوسلو اوومې
مادې پر بنسټ د
ولسمشر په امر جوړېږي.

۳- د دندو اصول:

د جرگې د کورنيو دندو
اصول.

۴- اداري پلاوی:

د اساسي قانون د اته اويایمې
مادې پر بنسټ رييس، لومړی
نايب، دویم نايب، منشي او د
منشي نايب.

۵- غړی:

د ولسي جرگې غړی.

۶- اساسي قانون:

د افغانستان اسلامي
جمهوريت اساسي قانون.

هفتم قانون اساسی به امر
رئيس جمهور دایر
میگردد.

۳- اصول وظايف:

اصول وظايف داخلي
جرگه.

۴- هیأت اداری:

رئيس، نايب اول، نايب دوم،
منشي و نايب منشي جرگه
مطابق ماده هشتاد وهفتم قانون
اساسی.

۵- عضو:

عضو ولسي جرگه.

۶- قانون اساسی:

قانون اساسی جمهوری
اسلامی افغانستان.

۷- د قانون طرحه:

د قانون هغه مسوده، چې د اساسي قانون د پنځه نوييمې مادې د حکم له مخې د اجرائيه قوې له خوا د پراوونو د ترسره کولو لپاره ولسي جرگې ته وړاندیز شوې وي.

۸- تقينی فرمان:

هغه فرمان، چې د ولسي جرگې د رخصتۍ پر مهال د حکومت له خوا ترتيب او د جمهور رييس له خوا توشېح شوی وي او د اساسي قانون د نهه اويايمې مادې له مخې يې پراوونه ترسره کېږي.

۹- د غړيو تقينی طرحه:

د اساسي قانون د پنځه

۷- طرح قانون:

مسوده قانون که حسب حکم ماده نود و پنجم قانون اساسی غرض طی مراحل توسط قوه اجرائيه به جرگه پیشنهاد گردیده باشد.

۸- فرمان تقينی:

فرمانی که در حالت تعطیل ولسی جرگه از طرف حکومت ترتیب و توسط رئیس جمهور توشیح گردیده باشد، حسب ماده هفتادونهم قانون اساسی، طی مراحل می گردد.

۹- طرح تقينی اعضاء:

مسوده قانون که مطابق

نویمې مادې او اووه نویمې
مادې د وروستني بند پر بنسټ
د قانون هغه مسوده چې
د دواړو جرگو د یوې
د غړیو له خوا وړاندیز شوې
وي.

۱۰- پرېکړه لیک:

د مهمو سیاسي، نظامي او
ټولنیزو، ملي او نړیوالو پېښو پر
وړاندې د جرگې رسمي دریځ
نیونه ده چې د جرگې د لسو
غړیو په وړاندیز او د جرگې په
تصویب، په لیکنی توګه
صادرېږي او د قانون حکم نه
لري.

ماده نود و پنجم و بند
اخیر ماده نود و هفتم
قانون اساسی از جانب
اعضای یکی از دو
مجلس پیشنهاد شده
باشد.

۱۰- قطعنامه:

موضع گیری رسمی جرگه
است که در قبال حوادث و
مسایل مهم سیاسی، نظامی و
اجتماعی ملی و بین المللی با
پیشنهاد ده نفر عضو و تصویب
جرگه به صورت کتبی صادر
می گردد و حکم قانون را
ندارد.

۱۱- په حکومت پورې

اړوندې چارې:

الف: جرگې ته د تایید په موخه د اشخاصو وړ پېژندل.

ب: د قانون د طرحې، پرېکړه لیکونو، هوکړه لیکونو، تړونونو، نړیوالو میثاقونو او د هغو اشخاصو د لنډو سوانحو وړاندیز چې د جرگې تایید ته اړتیا لري او نور وړاندیزونه د اساسي قانون پر بنسټ، چې الف بند، د ولسمشر او یا د ولسمشر د مرستیالانو له خوا، او ب بند، د حکومت له خوا په پارلماني چارو کې د دولت د وزیر له خوا جرگې ته ورپېژندل کېږي.

۱۱- امور مربوط به

حکومت:

الف: معرفی اشخاص به جرگه جهت تأیید.

ب: پیشنهاد طرح قوانین، فیصله نامه ها، توافقنامه ها، معاهدات، میثاق های بین المللی و تقدیم خلص سوانح اشخاصی که تأیید جرگه را لازم دارند و سایر پیشنهادات مطابق قانون اساسی که بند الف توسط رئیس جمهور و یا یکی از معاونین آن و بند ب از جانب حکومت توسط وزیر دولت در امور پارلمانی به جرگه معرفی می گردد.

۱۲- په جرگې پورې تړلې چارې:

هغه ټولې چارې چې له قانون سره سم د جرگې په واک کې وي.

۱۳- استماع:

د هغه رپوټ اورېدل دي، چې د جرگې، قضائيه قوې او يا د حکومت په غوښتنه په عمومي غونډه يا د کمېسيونونو په غونډه کې د حکومت او يا قضائيه قوې له خوا وړاندې کېږي.

۱۴- استجواب:

د غړيو له خوا هغه گړنۍ (شفاهي) او يا ليکنۍ پوښتنه، چې په عمومي غونډه

۱۲- امور مربوط به جرگه:

عبارت است از تمام اموری که قانوناً در حیطه صلاحیت جرگه می باشد.

۱۳- استماع:

شنیدن گزارشی که به خواست جرگه، قوه قضائیه یا حکومت در مجلس عمومی و یا کمیسیون ها از طرف حکومت و یا قوه قضائیه ارایه می گردد.

۱۴- استجواب:

سؤال شفاهی و یا تحریری در مجلس عمومی یا کمیسیون ها

او يا د کمپسيونونو په غونډه
کې د ځواب په موخه د
حکومت له خوا ځوابېږي.

۱۵- استيضاح:

د اساسي قانون د دوه نويمې
مادې له حکم سره له وزيرانو
څخه وضاحت غوښتل.

۱۶- تعديل:

په فقرو او د تقينې سندونو په
موادو کې بدلون راوستل،
ايزاد، حذف، د لغتونو بدلول،
شکلونه او نښې اېښودل.

۱۷: تصويب:

د نصاب د پوره کېدو په
صورت کې د جرگې پرېکړه
ده چې په ټوله کې د اساسي
قانون د درېيمې مادې له مخې

از جانب اعضا و ارائه
جواب به آن توسط
حکومت.

۱۵- استيضاح:

طلب وضاحت از وزراء بر
وفق حکم مندرج ماده نود و
دوم قانون اساسی.

۱۶- تعديل:

آوردن تغيير، ايـــــزاد،
حذف، تعويض لغات،
اشکال و علامه گذاری در
فقره و يا مواد سند تقينی.

۱۷- تصويب:

در صورت تکميل نصاب
فيصله جرگه است
که در کل مطابق به
ماده سوم قانون اساسی و

او د ۶۹، ۹۲، ۹۴، ۱۰۰، ۱۰۶ او
۱۲۷ مو مادو پر بنسټ ترسره
کېږي.

۱۸- لغوه کېدل:

د اساسي قانون د یو سل
اوشپږمې مادې پر بنسټ د یوه
تقیني سند د یوې برخې او یا
ټول سند باطلېدل دي چې د
جرگې له خوا یې تصمیم نیول
کېږي.

۱۹- رایه:

د یوه مطلب او موضوع د
اثبات، نفې او یا امتناع په اړه د
غږي نظر څرگندوي.

۲۰- اکثریت رایه:

د څو معدودو رایو په اړه، د
هغو زیاتو رایو ته ویل کېږي.

حسب احکام مواد ۶۹، ۹۲،
۹۴، ۱۰۰، ۱۰۶ و ۱۲۷ آن
انجام یابد.

۱۸- الغاء:

تصمیم جرگه است
مبنی بر بطلان مجموع و
یا قسمتی از یک سند
تقیني که مطابق ماده
یکصد و ششم قانون
اساسی اتخاذ گردد.

۱۹- رأی:

نظر عضو که اثبات، نفی یا
امتناع از مطلب و یا موضوعی
را افاده کند.

۲۰- رأی اکثریت:

در رابطه به چند رأی معدود،
به بیشترین آن گفته میشود.

مخالفه، ممتنع او باطله رایه
مطلوب اړخ ته نه شمېرل
کېږي.

۲۱- د ټولو رایو اکثریت:

د جرگې د ټولو غړیو تر
پنځوس سلنه ډېرې رایې.

۲۲- د حاضر و رایو اکثریت:

د جرگې د حاضر و غړیو تر
پنځوس سلنه ډېرې رایې.

۲۳- اصلي معاش:

هغه پیسې دي چې د کسراتو
تر وضع کېدو وروسته په
ثابت ډول هره میاشت د
جرگې غړي ته ورکول کېږي.

رأی مخالف، ممتنع و باطل به
جانب مطلوب محاسبه نمی
گردد.

۲۱- اکثریت کل آرا:

آرای بیشتر از ۵۰ فیصد کل
اعضای جرگه.

۲۲- رای اکثریت حاضر:

آرای بیشتر از ۵۰ فیصد
اعضای حاضر جرگه.

۲۳- معاش اصلی:

مبلغی است که بعد از
وضع کسرات به صورت
ثابت در هر ماه به عضو
جرگه پرداخته می شود.

دويم فصل

د ملي شورا لومړنی اجلاس درېمه ماده:

د ملي شورا لومړنی اجلاس د اساسي قانون د درې اتيايمې او څلور شپېتمې مادې د (۹) جزء مطابق د ټاکنو د وروستيو رسمي پايلو تر اعلان وروسته پرانيستل کېږي. د ولسي جرگې دارالانشاء دنده لري، چې د ټاکنو د وروستيو رسمي پايلو تر اعلان زيات نه زيات يوه اونۍ وروسته د ملي شورا د پرانيستونکې غونډې د جوړېدو د ځای او نېټې په هکله د يوه رسمي مکتوب په

فصل دوم

اولين اجلاس شورای ملی ماده سوم:

اولين اجلاس شورای ملی، مطابق احکام مندرج ماده هشتاد و سوم و جزء (۹) ماده شصت و چهارم قانون اساسی، بعد از اعلان رسمی نتایج نهایی انتخابات، افتتاح می گردد. دارالانشای ولسی جرگه موظف است، حداکثر یک هفته بعد از اعلان نتایج نهایی انتخابات تاریخ و محل برگزاری جلسه افتتاحیه شورای ملی را طی مکتوب

ترڅ کي په پارلماني چارو کي د دولت وزارت ته خبر ورکړي او د ډله ییزو اړیکو د وسایلو له لارې یې خپاره کړي.

د ملي شورا گډه غونډه د جمهور رییس له خوا په رسمي توگه پرانیستل کيږي.

څلورمه ماده:

(۱) تر پرانیستونکي غونډې یوه ورځ مخکې د دارالانشاء د سوانحو څانگه د مؤظفې کمېټې له خوا تر ټولو ډېر عمر لرونکي غړي د سندونو پر بنسټ د جرگې د لنډمهاله رییس په توگه تثبیتوي.

(۲) تر ټولو زیات عمر لرونکي

رسمي به وزارت دولت در امـور پارلماني اطلاع داده و از طریق وسایل ارتباط جمعی پخش و نشر نماید.

اجلاس مشترک شورای ملی از طرف رئیس جمهور رسماً افتتاح می گردد.

ماده چهارم:

(۱) یـک روز قبل از جلسه افتتاحیه، شعبه سوانح دارالانشاء توسط کمیته مؤظف مسن ترین عضو را به رویت اسناد به حیث رئیس مؤقت جرگه تثبیت می نماید.

(۲) مسن ترین عضو اسناد

غړی خپل درلودونکي سندونه د لنډ مهاله رییس د ټاکلو په موخه دارالانشاء ته سپاري. د سن ټاکل د تابعیت د تذکرې پر بنسټ صورت مومي.

(۳) د دوو یا څو تنو د عمر د برابروالي په صورت کې د قرعې له مخې د هغوی له منځه یو غړی ټاکل کېږي.

(۴) له غړیو څخه دوه کسه ځوان غړي چې پخپله دایمي نوماند نه وي، د جرگې د لنډ مهاله رییس د نایب او منشي په توګه ټاکل کېږي.

(۵) د جرگې د لنډ مهاله رییس د نایب او منشي ټاکل د دې مادې د (۲ او ۳) مې

دست داشته اش را غرض انتخاب رئیس مؤقت به دارالانشاء تسلیم می نماید. تشخیص سن بر اساس تذکره تابعیت صورت می گیرد.

(۳) در صورت تساوی سن بین دو نفر یا بیشتر از آن، از میان آنها یک عضو به حکم قرعه تعیین می گردد.

(۴) دو نفر از جوانترین اعضاء که خود کاندید دایمی نباشند به حیث نائب و منشی رئیس مؤقت جرگه تعیین می گردند.

(۵) طریق تعیین شدن نائب و منشی رئیس مؤقت جرگه مطابق فقره های (۲ و ۳) این

فقرې پر بنسټ سر ته رسېږي.

پنځمه ماده:

د پرانیستونکې غونډې په جریان کې بحثونه صورت نه مومي.

شپږمه ماده:

لنډمهاله اداري پلاوی د دایمي اداري پلاوي ټاکنو ته ځان نه شي نوماندولی.

د لنډمهاله رییس دنده یوازې د جرگې د دایمي رییس د ټاکنو د بهیر اداره او څارنه ده.

اوومه ماده:

لنډمهاله رییس او د جرگې غړي د جمهور رییس په واسطه په لاندې ډول لوړه کوي:

ماده صورت می گیرد.

ماده پنجم:

د جریان جلسه افتتاحیه، مباحثه صورت گرفته نمی تواند.

ماده ششم:

هیأت اداری مؤقت خود شان را به انتخابات هیأت اداری دایمی نامزد کرده نمی توانند. وظیفه رئیس مؤقت صرف اداره و نظارت از جریان انتخاب رئیس دایمی جرگه می باشد.

ماده هفتم:

رئیس مؤقت و اعضای جرگه توسط رئیس جمهور حلف آتی را بجا می آورند:

"بسم الله الرحمن الرحيم"

د لوی څښتن تعالی (ج) په نامه
لوړ کوم چې د اسلامي
حکمونو په رڼا او د اساسي
قانون د ارزښتونو، د ملي
يووالي د تامین، د هېواد د
لوړو گټو د ساتنې په موخه د
هر ډول تبعیض له په پام کې
نیولو پرته په پوره ایمانداری او
رښتینولۍ خپلې دندې سرته
رسوم.

"بسم الله الرحمن الرحيم"

به نام خداوند (ج) سوگند
یاد می نمایم که در پرتو
احکام اسلامی و ارزش های
قانون اساسی به منظور تأمین
وحدت ملی و حفظ منافع
علیای کشور بدون
درنظرداشت هرگونه
تبعیض با کمال
ایمانداری و صداقت وظایف
خویش را انجام دهم.

درېيم فصل

د جرگې د ريس او اداري پلاوي ټاکنې

اتمۀ ماده:

د جرگې د ريس ټاکنه د لنډمهاله ريس تر رياست لاندې د مستقيمي او سري رايې اچونې له مخې د يوې تقيني دورې لپاره د حاضرو غړيو په اکثريت په دې ډول ترسره کېږي:

غړي به د عمومي غونډې د ننه په ليکلي ډول ځان د جرگې رياست ته نوماندوي. وروسته له هغه چې لنډمهاله ريس د جرگې رياست ته د نوماندانو

فصل سوم

انتخابات رئيس و هيات اداري جرگه

ماده هشتم:

انتخاب رئيس جرگه تحت رياست رئيس مؤقت به اساس رأي گيري سري و مستقيم برآي يک دوره تقينيه به اکثريت حاضر به ترتيب ذيل صورت مي گيرد:

اعضاء در داخل جلسه عمومي خود را به رياست جرگه کتباً نامزد مي نمايند. بعد از آنکه رئيس مؤقت جرگه لست نامزدان مقام رياست

نوملړ ولولي، بل هېڅ غړی نه شي کولای ځان د جرگې ریاست ته نوماند کړي. هر نوماند ته د خبرو کولو لپاره پنځه دقیقې وخت ورکول کېږي. د ویناوو او خبرو کولو لړۍ د ابجد تورو په ترتیب ترسره کېږي.

په هغه صورت کې چې نوماند غړی له نوماندۍ څخه تېر شي، د رایو ورکولو تر پیل کېدو مخکې خپله تېرېدنه په لیکنۍ بڼه د جرگې د لنډمهاله ریاست مقام ته سپاري.

د خبرو تر پای ته رسېدو وروسته لنډمهاله رییس د رایې

جرگه را قرائت نمود، هیچ عضو دیگری نمیتواند خود را به ریاست جرگه نامزد نماید. برای هر نامزد پنج دقیقه وقت صحبت داده میشود. نوبت سخنرانی به ترتیب حروف ابجد تعیین می گردد.

نامزد در صورت انصراف از نامزدی موضوع را طور کتبی قبل از آغاز رأی گیری به مقام ریاست مؤقت جرگه تسلیم می نماید.

بعد از ختم صحبت ها رئیس مؤقت آغاز رأی گیری را

اچونې پيل اعلانوي.

کـــه چـــېرې د رايې ورکولو د لومړي پړاو په پايلو کې هېڅ يو نوماند د جرگې د حاضر و غړيو د رايو اکثريت ترلاسه نه کړي، د رايې ورکولو دويم پړاو يوازې د هغو دوو نوماندانو ترمنځ ترسره کېږي، چې تر ټولو زياتې رايې يې گټلې وي او هغه غړي گټونکي بلل کېږي، چې د حاضر و رايو اکثريت ترلاسه کړي.

که چېرې د رايه ورکولو د دويم پړاو په پايلو کې هم هېڅ يو نوماند د جرگې د حاضر و غړيو د رايو اکثريت ترلاسه نه

اعلام می نماید.

هرگاه هیچ يك از نامزدان در نتیجه رأی دهی دور اول اکثريت حاضر را به دست آورده نتواند، دور دوم رأی گیری صرف بين دو نامزدیکه بیشترین آراء را به دست آورده اند دایر و عضوی برنده اعلام می گردد که آرای اکثريت حاضر را کسب نماید.

هرگاه نامزدان مذکور در دور دوم نیز نتوانند اکثريت حاضر را به دست بیاورند، رأی

کړي رایه اچونه د دویم ځل لپاره پیلېږي او په لومړي دور کې نوماند شوي اشخاص بیا د نوماندۍ حق نه لري.

ټاکنې په نهایی توګه تر درېو څلو پورې تکرارېږي.

که چېرې په درې وارو نویو پړاوونو کې یوه نوماند هم د حاضر و رایو اکثریت ترلاسه نه کړای شو، رایه اچونه د درې وارو دورو د هغو نوماندانو ترمنځ ترسره کېږي، چې تر ټولو زیاتو فیصدي رایې یې گټلې وي او هغه غړی گټونکی اعلانېږي چې د حاضر اکثریت زیات رایې یې گټلې وي. که بیا هم هېڅ یو

گیری دوباره آغاز گردیده و ذوات مذکور حق نامزد شدن را در دور جدید ندارند.

انتخابات نهایتاً تا سه نوبت تکرار می شود.

هرگاه هیچ یک از نامزدان نتوانست در سه نوبت جدید اکثریت حاضر را به دست بیاورند، رأی گیری میان دو نامزدیکه بیشترین فیصدي آراء را در ادوار مختلف به دست آورده اند، دایر و عضو برنده اعلام می گردد که آرای اکثریت حاضر را کسب نماید. هرگاه هیچ یک از نامزدان نتوانست اکثریت

نوماند ونه توانپري چې د
حاضرو رایو اکثریت ترلاسه
کړي، له دغو دوو تنو هغه
نوماند چې زیاتی رایې یې گټلې
وي د رد او یا تایید په موخه
علني رایې ته وړاندې کېږي.

دا حکم د اداري پلاوي د پاتې
نورو غړیو لپاره هم د اعتبار وړ
دی.

نهمه ماده:

۱- د جرگې د رییس تر
ټاکلو وروسته د جرگې
لپاره دوه تنه د لومړي نایب او
دویم نایب او دوه تنه د منشي
او د منشي د نایب په
توگه د حاضرو
غړیو د رایو په اکثریت د

حاضر را کسب نماید، از این
دو تن، نامزدی که
بیشترین آراء را به دست
آورده است، به رأی گیری
علنی جهت رد و یا تأیید
گذاشته میشود.

این حکم برای اعضای متباقی
هیأت اداری نیز مدار اعتبار
است.

ماده نهم:

۱- بعد از انتخاب رئیس
جرگه، دونفر به حیث
نائب اول و نائب دوم و
دو نفر به حیث منشی و
نائب منشی طور
جداگانه تحت ریاست
رئیس دایمی برای مدت

جرگې د دايمي ريس
تر مشرۍ لاندې د يوه کال
لپاره ټاکل کېږي.

۲- که چېرې په لومړي پړاو
کې هېڅ يو نوماند بريالي نه
شي، د رایې ورکولو دويم پړاو
يوازې د هغو دوو
نوماندانو ترمنځ ترسره
کېږي، چې په لومړي پړاو کې
يې تر ټولو زياتی رایې ترلاسه
کړې وي او هغه نوماند
گټونکی بلل کېږي چې د
حاضر و غړيو د رایو اکثریت
ترلاسه کړي.

که چېرې یاد نوماندان په دويم
پړاو کې هم ونه شي کړای
چې د حاضر و اکثریت تر لاسه

یکسال به اکثریت
حاضر انتخاب می
گردند.

۲- در صورتیکه در دور
اول هیچ یک از نامزدان
برنده نشود، در دور دوم
رأی گیری بین دو
نامزدیکه بیشترین آراء
را در دور اول به دست
آورده، صورت می
گیرد و نامزدیکه
اکثریت حاضر را کسب
نماید، برنده شناخته
میشود.

هرگاه نامزدان مذکور در دور
دوم نیز نتوانند، اکثریت حاضر
را به دست بیاورند، رأی

کړي، د نويو نوماندانو ترمنځ
بياخلي رايه اچونه پيلپړي.
د دويم پړاو لپاره د لومړي
نايب، دويم نايب، منشي او د
منشي نايب ټاکنه په هغه
صورت کې ترسره کېږي چې
نوماندان تر دوو تنو ډېر وي.
د جرگې د رييس او اداري
پلاوي لپاره ټاکنې پټې دي،
مگر دا چې جرگه بل ډول
تصميم ونيسي.

۳- کله چې د اداري پلاوي
لپاره نوماندانو د رایو د شمېرولو
شک ولري، حق لري د پایلو تر
اعلان وروسته د رسمي
غونډې تر پای ته
رسېدو مخکې، خپل شکایتونه

گیری مجدد بالای نامزدان
جدید آغاز می گردد.
دور دوم انتخابات برای نایب
اول، نایب دوم، منشی و نایب
منشی در صورتی است که
نامزدان بیشتر از دو نفر باشند.
رای دهی برای انتخاب
رئیس و هیأت اداری
جرگه سری میباشد؛
مگر اینکه جرگه طوری
دیگری تصمیم بگیرد.

۳- هرگاه نامزدان هیأت
اداری، بر شمارش آراء
شک داشته باشند، حق
دارند بعد از اعلان نتایج و
قبل از ختم رسمی جلسه،
شکایات شان را طور کتبی

په لیکلې بڼه د غونډې رییس ته وړاندې کړي، خو هماغه ورځ موضوع ته رسېدنه وشي. د غونډې تر ختمېدو وروسته شکایتونه د اورېدلو وړ نه دي.

د اداري پالوي تر ټاکنو وروسته د ۲۴ ساعتونو په لړ کې د ټاکنو پایلې د جرگې د رییس له خوا جمهور رییس ته په لیکلې توګه لېږل کېږي.

۴- هغه ذوات چې د تایید رایې په موخه جرگې ته ورپېژندل کېږي، که چیرې د غونډې لس تنه غړي د خپلو رایو د شمیرنې په هکله شک ولري، کولای شي د

به رئیس مجلس تقدیم نموده تا به موضوع در همان روز رسیدگی صورت گیرد. بعد از ختم جلسه، شکایات قابل سمع نمی باشد.

نتایج انتخابات هیأت اداری ظرف ۲۴ ساعت به رئیس جمهور توسط رئیس جرگه کتباً اطلاع داده می شود.

۴- ذواتی که غرض رأی تأیید به مجلس پیشنهاد می گردند، هرگاه ۱۰ تن از اعضای مجلس به ارتباط شمارش آراء شان شک داشته باشند می توانند، درخواست کتبی

غونډی تر پای ته رسېدو
مخکې خپل لیکنی درخواست
وړاندې کړي. د غونډې رییس
فوراً د رایو د بیا شمیرنې او
خپرنې لپاره اداري پلاوي ته
دنده ورکوي، خو پایلې
په هماغه ورځ اعلان شي.

د دې مادې د څلورم جز
حکونه، د استیضاح او باور
رایې اخیستو په برخه کې هم د
پلي کېدو وړ دي.

۵- د رایو د شمېرنې لومړني
پایلې، د غونډې د منشي له خوا
اعلانېږي. د رایو د شمېرنې
قطعی او وروستی پایلې د
غونډې په پای کې، د غونډې د
رییس له خوا اعلانېږي.

را به رئیس مجلس قبل از
ختم جلسه تقدیم نمایند.
رئیس مجلس فوراً
هیأت اداری را برای
بازشماری و بررسی آراء،
توظیف نموده تا نتایج به همان
روز اعلان گردد.

احکام جزء چهارم این
ماده درمورد استیضاح
وسلب اعتماد نیز قابل
تطبيق است.

۵- نتایج ابتدایی شمارش آراء
توسط منشی جلسه اعلام می
شود. و نتایج نهایی و
قطعی شمارش آراء درختم
جلسه، توسط رئیس مجلس
اعلام می گردد.

لسمه ماده:

کـــه چپرې د جرگې ریس عزل، مړ او یا استعفا ورکړي، بل غړی د پاتې تقنیني دورې لپاره د هغه پر ځای ټاکل کېږي او همداشان د نایبانو، منشي او د منشي د نایب د مړینې، عزل او یا استعفا په صورت کې د پاتې دورې د بشپړېدو لپاره د مړه، استعفا کوونکي یا معزول کس پر ځای بل غړی ټاکل کېږي.

یوولسمه ماده:

د اداري پلاوي ریس او غړي یې په لاندې شرایطو کې د

ماده دهم:

هر گاه رئیس جرگه عزل، استعفا یا فوت نماید، عضو دیگری برای بقیه دوره تقنینیه و در صورت استعفا، عزل و یا وفات یکی از نایبان، منشی و یا نائب منشی، عضو دیگری برای تکمیل میعاد باقی مانده عضو متوفی، معزول یا مستعفی انتخاب می گردد.

ماده یازدهم:

رئیس و اعضای هیأت اداری در شرایط ذیل با پیشنهاد

جرگې د ټولو غړيو د يوه ثلث په وړاندیز او د دوو ثلثو په تاييد سره د واکمنې محکمې تر قطعي پرېکړې وروسته عزل کېدای شي:

۱- په ملي خيانت مرتکب کېدل.

۲- د بشریت ضد جنايت.

۳- پر صعب العلاجه ناروغۍ اخته کېدل چې د دندې د ترسره کېدو خنډ وگرځي.

يک ثلث و تاييد دو ثلث کل اعضای جرگه پس از صدور حکم قطعي محکمه با صلاحيت عزل شده ميتوانند:

۱- ارتکاب به خيانت ملی.

۲- جنايت ضد بشری.

۳- مصاب شدن به مرض صعب العلاج که مانع اجرای وظیفه گردد.

څلورم فصل

تشکيلات، دندې او واکونه

دوولسمه ماده:

جرگه د اداري پلاوي،
کمپسيونونو، رييسانو کمېټې،
پارلماني ډلو او دارالانشاء
درلودونکې ده.

د جرگې اداري پلاوي د
اساسي قانون له اووه اتيامي
مادې سره سم د جرگې له
رييس، لومړي نايب، دويم
نايب، منشي او د منشي نايب
څخه عبارت دی.

د جرگې د رييسانو کمېټه د
اداري پلاوي، او د دايمي

فصل چهارم

تشکيلات، وظايف و صلاحيت ها

ماده دوازدهم:

جرگه داراي هيات اداري،
کميسیونها، کميته رؤسا،
گروپهای پارلماني و
دارالانشاء می باشد.

هيات اداري جرگه مطابق
ماده هشتاد و هفتم
قانون اساسي مشتمل است
بر: رئيس جرگه، نايب
اول، نايب دوم، منشي و نايب
منشي.

کميته رؤسا از اعضای هيات
اداري، رؤسای کمیسیون

کمپسيونونو د رييسانو او د پارلماني ډلو له رييسانو څخه جوړه ده. د اړتيا په وخت کې په پارلماني چارو کې د دولت وزير کولای شي د رييسانو د کمېټې په غونډو کې گډون وکړي.

د جرگې رييس د رييسانو د کمېټې ریاست پر غاړه لري او په کمېټه کې بحثونه کنټرولوي او د کمېټې پرېکړې او تصميمنه اعلانوي.

د رييسانو کمېټه په اونۍ کې يو وار خپلې عادي غونډې

های دایمی و رؤسای گروپ های پارلمانی متشکل می باشد. در صورت ضرورت، وزیر دولت در امور پارلمانی میتواند در جلسات کمیته رؤسا شرکت کند.

رئیس جرگه ریاست جلسات کمیته رؤساء را برعهده داشته، بحث ها را در کمیته رؤسا اداره نموده، تصاویر و تصمیم کمیته را اعلام می نماید.

کمیته رؤساء هفته یکبار جلسات عادی خویش را تدویر می نماید. جلسات فوق

جوړوي. فوق العاده غونډې د رییس او یا د غړيو د اکثریت په غوښتنه جوړېدای شي.

د ریيسانو د کمېټې نصاب د اکثریتو غړيو په شتون بشپړ او پرېکړې یې د حاضر و په اکثریت نیول کېږي.

العاده می تواند بر اساس تقاضای رئیس جرگه و یا اکثریت اعضای کمیته، دایر گردد.

نصاب جلسات کمیته رؤسا با حضور اکثریت اعضاء تکمیل و تصامیم آن به اکثریت حاضر اتخاذ می گردد.

د جرگی د رییس دندې او

واکونه

دیارلسمه ماده:

(۱) د جرگې رییس لاندې دندې او واکونه لري:

۱ - چرټاکلي وخت د غونډو پرانیستل، پای ته رسول او په

وظایف و صلاحیت های

رئیس جرگه

ماده سیزدهم:

(۱) رئیس جرگه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل می باشد:

۱ - افتتاح، اختتام و اداره جلسات در

اوقات معينه آن با	بې پلوی سره د غونډو اداره
کمال بی طرفی؛	کول؛
۲ - ریاست کمیته رؤسا و	۲ د ریسانو د کټي او اداري
هیأت اداری؛	پلاوي ریاست؛
۳ - تشخیص موضوع	۳ چه غونډه کې تر بحث
مورد بحث در جلسه	لاندې د موضوع تشخیص او
و در صورتی که یک	په هغه صورت کې چې د
عضو از اصل موضوع	غونډې یو غړی له موضوع
منحرف شود، رئیس	خخه ووځي، د جرگې
جرگه شخص مذکور	ریس نوموړی بېرته اصلي
را متوجه می سازد؛	موضوع ته راگرځوي؛
۴ - توظيف نمودن کمیسیون	۴ د مهمو او بېرنيو موضوع
های دایمی به بررسی	گانو په اړه د دایمي
موضوعات مهم و عاجل؛	کمېسیونونو توظیفول؛
۵ - ارائه پاسخ به سؤالات	۵ د جرگې د غړيو پوښتنو ته
اعضای جرگه؛	ځواب ویل؛
۶ - اعلان نتایج رای	۶ د رایې اچونې د پایلو

اعلان؛

دهی؛

۷ د جرگې د مصوبو

اعلان؛

جرگه؛

۸ د بين پارلماني ټولنې

په کليو غونډو کې

گډون؛

پارلماني؛

۹ د ملي گټو په پام

کې نيولو سره د غړيو

تر منځ د اختلافونو د

رامنځ ته کېدو په

وخت کې سوله ييزه

او بې پلوه مداخله؛

ملی؛

۱۰ کميسيونونو ته د رسمي

مراسلاتو ور گرځول؛

به کميسيون ها؛

۱۱ د جرگې د پرېکړې له

مخې له جمهور ريس سره

تماس او خبرې اترې؛

۷ - اعلان مصوبه های

۸ - اشتراک در جلسات

سالانه اتحاديه بين

۹ - مداخله مصلحانه و

بيطرفانه حين بروز

اختلاف در بين

اعضای مجلس با در

نظرداشت مصلح

۱۰ - رجاء مراسلات رسمی

۱۱ - تماس و مذاکره با

رئیس جمهور طبق

فصله جرگه؛

۱۲ امضاء

طرز العمل ها و

مقررات داخلی اداری

جرگه پس از تصویب

کمیته رؤسا؛

۱۳ اعمال تدابیر

انضباطی بخاطر تأمین

نظم جلسه مطابق ماده

هفتاد و دوم این

اصول؛

۱۴ تمثيل و حفظ حیثیت

جرگه درمجامع داخلی و

خارجی؛

۱۵ عقد موافقتنامه ها با

شخصیت های حکمی

مماثل بعد از تصویب

جرگه؛

۱۲ د ریسانو کمېټې تر

تصویب وروسته د

جرگې د کړنلارو او

کورنیو مقرراتو

لاسلیک کول؛

۱۳ ددې اصولو د دوه

اویایمې مادې پر

بنسټ د جرگې د نظم

په موخه د انضباطي

تدبیرونو پلي کول؛

۱۴ چه ملي او نړیوالو ټولنو

کې د جرگې د حیثیت

تمثيل او ساتنه؛

۱۵ له مماثلو حکمي

شخصیتونو سره د جرگې تر

تصویب وروسته د هوکړه

لیکونو عقد کول.

- ۱۶ د ولسمشر مقام ته د ولسي جرگې د دارالانشاء د لوی رییس د ټاکلو وړاندیز؛
- ۱۷ د قانون له حکمونو سره سم د دارالانشاء د کارکوونکو مقررونو او بدلول.
- ۱۸ د جرگې د بودیجې پر پلي کېدو څارنه.
- ۱۹ د اړتیا په صورت کې د کمېسیونونو او کمیټو په غونډو کې گډون او د دوی پر کړنو څارنه.
- ۲۰ له کمېسیونونو څخه رپورټ اخیستل.
- ۲۱ د جرگې په سطحه د
- ۱۶ پېشنهاد تقرر رئیس عمومی دارالانشاء ولسي جرگه به مقام ریاست جمهوری؛
- ۱۷ تقرر و تبدل سایر مامورین ملکی و امنیتی دارالانشاء مطابق به احکام قانون؛
- ۱۸ مراقبت از تطبیق بودجه جرگه؛
- ۱۹ در صورت لزوم اشتراک در جلسات کمیسیونها و کمیته ها و نظارت از اجراات آنها؛
- ۲۰ گزارش گیری از کمیسیونها؛
- ۲۱ امضای مکاتیب در سطح

مکتوبونو لاسلیک.

جرگه؛

۲۲ د جرگې مامورینو او کارکوونکو ته د تقدیر په توگه د جرگې له بودیجې څخه له قانون سره سم مرسته او ډالۍ.

۲۲ - کمک و بخشش از بودجه جرگه به مامورین و کارکنان جرگه جهت تقدیر مطابق قانون؛

۲۳ رئیس او اداري پلاوی دې له اوږدو خبرو ډډه وکړي او خپلې خبرې دې لنډې بیان کړي.

۲۳ رئیس و اعضای هیأت اداری از صحبت طولانی پرهیز و سخنان خویش را طور فشرده بیان نمایند.

(۲) د جرگې رئیس نه شي کولای د جرگې له بودیجې څخه د کور او مېلمستون کرایه ورکړي.

(۲) رئیس جرگه نمی تواند از بودجه جرگه کرایه خانه و مهمانخانه خود را بپردازد.

د جرگی د نایبانو دندې او

واکونه

څوارلسمه ماده:

۱ - د جرگی نایبان د غونډو په پر مخ وړلو کې له رییس سره مرسته کوي.

۲ - هغه دندې چې د رییس له خوا ورته ورسپارل کېږي، ترسره کوي.

۳ - د رییس په نشتوالي کې د هغه دندې او واکونه د هغه د لومړي نایب له خوا کارول کېږي.

۴ - د رییس او لومړي نایب په نشتوالي کې د رییس دندې او واکونه د دویم

وظایف و صلاحیت های

نائبان جرگه

ماده چهاردهم:

۱ - نائبان جرگه در پیشبرد جلسات با رئیس همکاری می کند؛

۲ - وظایفی که از جانب رئیس به آنان محول می گردد، اجراء می نمایند؛

۳ - در غیاب رئیس وظایف و صلاحیت های وی توسط نائب اول اجرا و اعمال می گردد؛

۴ - در غیاب رئیس و نائب اول، وظایف و صلاحیت های رئیس توسط نائب دوم

نایب له خوا کارول کېږي.

۵ - د رییس، لومړي او دویم نایب په نشتوالي کې د جرگې عمومي غونډه نه شي جوړېدلی، مگر دا چې د جرگې رییس په لیکلې توګه د اداري پلاوي نورو غړيو ته دا واک ورسپارلی وي.

د جرگې د منشي دندې او
واکونه
پنځلسمه ماده:

۱ - د غړيو د حاضري ترتيب او پر هغې څارنه؛
۲ - د اجنډا لوستل؛

اجراء واعمال می گردد؛

۵ - در صورت عدم حضور رئیس و نائبان جرگه جلسه عمومی دایر شده نمی تواند؛ مگر اینکه رئیس جرگه برای باقی اعضای هیأت اداری این صلاحیت را کتباً تفویض نموده باشد.

وظایف و صلاحیت های
منشی جرگه
ماده پانزدهم:

۱ - ترتیب حاضری اعضا و مراقبت از آن؛
۲ - قرائت آجندا؛

- ۳ - د جرگې له ريس سره د غونډې د چارو په پرمخ بېولو کې مرسته؛
- ۴ - د جرگې ريس ته د غونډو د نصاب له بشپړېدو څخه ډاډ ورکول؛
- ۵ - د رايو شمارل او د پايلو تثبيتول؛
- ۶ - په خپل لاسليک او د جرگې د ريس په کتنه په پښتو او دري ژبو د غونډې د جريان رسمي راپور برابرول او ثبتول؛
- ۷ - په رسمي جريده کې د خپرولو لپاره د جرگې د تصويبونو ترتيب او چمتو کول؛
- ۳ - همکاري با ريس در پيشبرد کار جلسات؛
- ۴ - اطمینان به ريس جرگه از تکمیل نصاب جلسات؛
- ۵ - شمارش و تثبيت نتایج آراء؛
- ۶ - ثبت رویداد مجلس و تهیه راپور رسمی از جريان جلسات به زبان های پشتو و دری با امضای خودش و ملاحظه شد ريس؛
- ۷ - تهیه و ترتیب تصاویر جرگه غرض نشر در نشریه رسمی؛

- ۸ - د ویناوالو غړیو نومونه لیکل؛
- ۹ حکومت ته د وکیلانو د غوښتونو لپړل.
- ۱۰ - پټه هغه صورت کې چې تقنیني اسناد پټه عمومي غونډه کې تصویب یا تصدیق شي، کمېسیونونه موظف دي، د غونډې د رییس له خوا د پایلې تر اعلان وروسته، هغه د غونډې تر پای ته رسېدو مخکې له ځنډ پرته د جرگې منشي ته تسلیم کړي؛
- ۱۱ - خورې هغه دندې، چې د جرگې رییس یې واک
- ۸ - ثبت نام اعضاء در لست سخنرانی ها؛
- ۹ ارجاع درخواست های وکلاء به جانب حکومت؛
- ۱۰ در صورتی که اسناد تقنینی در جلسه عمومی تصویب و یا تصدیق گردد، کمیسیون ها موظف اند پس از اعلان نتیجه از جانب رئیس جلسه، آنرا قبل از ختم جلسه بدون تعلل به منشی جرگه تسلیم دهند؛
- ۱۱ سایر وظایفی را که رئیس جرگه برایش

ورته سپاري؛

می سپارد؛

د منشي د نايب دندې او

واکونه

شپاړسمه ماده:

۱- د منشي نايب له منشي سره همکاري او د هغه په نشتوالي کې د هغه دندې او واکونه سر ته رسوي؛

۲- د جرگې د شتمنيو ثبت او څارنه؛

۳- د عمومي غونډې د بحثونو ليکل شوي متن تصحيح؛

۴- د ويناوالو په نوملړ کې د غړيو نومونه ليکل؛

۵- حکومت ته د وکیلانو د غوښتنلیکونو لپړل؛

وظایف و صلاحیت های نائب

منشي

ماده شانزدهم:

۱- نائب منشي با منشي همکاري نموده و در غياب او وظایف و صلاحیت های وی را اجراء می نماید؛

۲- مراقبت از ثبت دارایی ها و ملکیت های جرگه؛

۳- تصحيح نگارش متن مباحثات جلسه عمومی؛

۴- ثبت نام اعضاء در لست سخنرانی؛

۵- ارجاع درخواست های وکلاء به جانب حکومت؛

۶- نورې هغه دندې، چې د جرگې رییس یې ورته سپاري. **اووه لسمه ماده:**

د رییسانو کمیټه لاندې دندې او واکونه لري:

۱ - د عمومي غونډو اجنډا او کاري پلان ترتیب او برابرول؛

۲ - د دایمي کمیسیونونو د دندو د لایحې تصویب؛

۳ - د عمومي ستونزو او یا مهمو مسئلو خپرل چې د جرگې د رییس له خوا کمیټې ته راجع شوی وي؛

۴ - د جرگې د کورنیو اداري کړنلارو او مقرراتو تصویب.

۶- سایر وظایفې را که رئیس جرگه برایش می سپارد. **ماده هفدهم:**

کمیته رؤساء دارای وظایف و صلاحیتهای ذیل می باشند:

۱ - ترتیب و تهیه پلان کاری و آجنډای جلسات عمومی؛

۲ - تصویب لایحه وظایف کمیسیون های دایمی؛

۳ - بررسی مشکلات عمومی و یا مسایل مهمی که توسط رئیس جرگه به کمیته ارجاع گردیده باشد؛

۴ - تصویب طرز العمل ها و مقررات داخلی اداری جرگه.

اتلسمه ماده:

د کورنيو دندو اصولو تفسير د جرگې د پرېکړې پر بنسټ د تقنيني چارو د کمېسيون د ريس تر رياست لاندې او د دايمي کمېسيونونو د استازو په گډون ترسره کېږي.

نولسمه ماده:

د جرگې د دارالانشاء لوی ريس د اداري او اجرائيوي چارو په سر کې قرار لري، له قانون سره سم د جرگې د ريس او اداري پلاوي تر نظر او لارښوونې لاندې دنده مخ ته وړي. د دارالانشاء لوی ريس دندې او مکلفيتونه په ځانگړې لايحه کې تنظيمېږي.

ماده هجدهم:

تفسير اصول وظايف داخلي حسب فيصله جرگه تحت رياست رئيس کميسيون امور تقنيني با حضورداشت نمايندگان کميسيون هاي دايمي صورت مي گيرد.

ماده نهم:

رئيس عمومي دارالانشاء جرگه در رأس امور اداري واجرائيوي قرارداشته، مطابق قانون تحت نظر و هدايت رئيس وهيأت اداري جرگه، انجام وظيفه مي نمايد. وظايف و مکلفيت هاي رئيس دارالانشاء در لايحه جداگانه طبق قانون تنظيم مي گردد.

د دارالانشاء لوی رییس د جرگې او کمېسیونونو پر وړاندې د قانون مطابق د خپلو دندو او کړنو مسوول دی.

پنځم فصل

پارلماني ډلې

شلمه ماده:

د جرگې غړي د نظرونو د شریکولو او یا په سیاسي گوندونو کې د غړیتوب پر بنسټ کولی شي، پارلماني ډلې جوړې کړي.

په جرگه کې د پارلماني ډلې د تشکیل لپاره د غړیو شمېر باید لږترلږه پنځلس تنه وي او د جرگې هر غړی یوازې په یوه

رئیس عمومي دارالانشاء از اجراء وظايف خویش طبق قانون نزد جرگه و کمیسیون های آن مسؤول می باشد.

فصل پنجم

گروپ های پارلمانی

ماده بیستم:

اعضای جرگه بر مبنای اشتراک نظریات شان و یا عضویت در احزاب سیاسی می توانند گروپهای پارلمانی را تشکیل دهند.

تعداد اعضاء برای تشکیل گروپهای پارلمانی در جرگه حد اقل پانزده نفر می باشد. و هر عضو جرگه صرف متعلق به

ډله پورې ځان تړلی شي. هره پارلماني ډله رییس، مرستیال، منشي او یو شخصي دستیار لري.

یوویستمه ماده:

۱ - پارلماني ډلې د یوه نوملړ پــه ترڅ کې چې د رییس او د ډلې د غړیو د نومونو درلودونکی او د ټولو غړیو له خوا لاسلیک شوی وي، د جرگې رییس ته ور پېژندل کېږي.

۲ - هېڅ پارلماني ډله د اساسي قانون له موخو سره په مغایرت کې جوړېدای نه شي.

یک گروپ بوده می تواند. هرگروپ پارلمانی دارای رئیس، معاون، منشی و یک دستیار شخصی می باشد.

ماده بیست و یکم:

۱ - گروپ های پارلمانی توسط لستی که حاوی اسمای رئیس و اعضای گروپ و امضای آنها می باشد به رئیس جرگه معرفی می گردد.

۲ - هیچ گروپ پارلمانی نمی تواند در مغایرت با اهداف قانون اساسی تشکیل گردد.

۳ - د ډلې په ترکیب کې بدلونونه، لکه د غړیو پیوستون، بېلېدل او یا د رییس په گډون له ډلې څخه اېستل، د اړوندې ډلې د اکثریت غړیو په لاسلیک سره اداري پلاوي ته خبر ورکول کېږي.

۴ - که چېرې غړی له پارلماني ډلې څخه استعفاء وکړي، په دې صورت کې مستعفی غړی د موضوع په هکله د اړوندې پارلماني ډلې رییس او د جرگې اداري پلاوي ته خبر ورکوي. که چېرې د پارلماني ډلې شمېرله پنځلسو

۳ - تغییرات در ترکیب گروه به شمول الحاق، انفصال یا اخراج اعضاء یا رئیس گروه به امضای اکثریت اعضای گروه مربوط به هیأت اداری جرگه اطلاع داده میشود.

۴ - هرگاه عضو از گروه پارلمانی استعفاء دهد، در این صورت موضوع را به گروه پارلمانی مربوط و هیأت اداری اطلاع می دهد. هرگاه تعداد اعضای گروه پارلمانی از ۱۵ تن پایین آید،

نه کښته راشي، پارلماني ډله خپل اعتبار له لاسه ورکوي او منحل کيږي.

۵ - د هرو څلورنيمو مياشتو په لړ کې د پارلماني ډلې د غړيو نوملړ د رييسانو د کمېټې له خوا خپرل کېږي او وروسته د خبرتيا لپاره په جرگه کې لوستل کېږي او په رسميت پېژندل کېږي.

دوه ويشتمه ماده:

پارلماني ډلې د خپلو کارونو پرمخ بيولو لپاره کولی شي يو شخص د دستيار په توگه وگوماري، د دې دستيار تنخوا اونور مادي امتيازونه د جرگې د دارالانشاء له خوا

گروپ پارلماني اعتبار خود را از دست داده و منحل می گردد.

۵ - در طی هر چهارونیم ماه لست اعضای گروپ های پارلمانی از جانب کمیته رؤساء بررسی و بعداً به جرگه غرض آگاهی قرائت شده و به رسمیت شناخته می شوند.

ماده بیست و دوم:

گروپ پارلمانی میتواند برای پیشبرد امور محوله، شخصی را به صفت دستيار استخدام نماید. معاش وسایر امتيازات مادی دستيار از طریق دارالانشای جرگه اجراء می

ورکول کپري.

درويشتمه ماده:

د جرگې ريس د پارلماني
ډلو رييسانو او له ناپېلو غړيو
سره په همغږۍ د تالار څوکی
د پارلماني ډلو او ناپېلو غړيو
د شمېر له تناسب سره سمې
ټاکي.

د پارلماني ډلې،
کړنلارې، تشکيل،
دندې او د اداري پلاوي
ټاکنې د ځانگړې لايحې
له مخې تنظيميږي. ياده
لايحه د رييسانو د کمېټې
له خوا د دغو کورنيو
دندو د اصولو مطابق
تصويبېږي.

گردد.

ماده بیست و سوم:

رئیس جرگه کرسی
های تالار را در تفاهم
با رؤسای گروههای
پارلمانی و اعضای غیر
وابسته به تناسب تعداد
شان تعیین می نماید.

طرز العمل، تشکيل،
وظايف و انتخاب هیأت اداری
گروپهای پارلمانی
توسط لایحه جداگانه
تنظیم می گردد.
لایحه یادشده توسط کمیته
رؤسا در مطابقت با این اصول
وظايف داخلی به تصویب می
رسد.

د پارلماني ډلې د رامنځ ته کېدو او د هغې د غړيو د شهرت په هکله اعلاميه د جرگې په رسمي خپرونه کې خپرېږي.

اعلاميه گروپ پارلماني در مورد ايجاد گروپ و شهرت اعضاي آن در نشریه رسمی جرگه نشر می گردد.

شپږم فصل

دایمي کمېسيونونه او

مشترکي کمېټې

څلور ويستمه ماده:

د ولسي جرگې دایمي کمېسيونونه په لاندې ډول دي:

- ۱- د نړيوالو چارو کمېسيون؛
- ۲- دکورنيو چارو (د کورني امنيت، سرحدونو ټينگښت، ملي امنيت او سيمه ييزې

فصل ششم

کمیسیون های دایمی و کمیته

های مشترک

ماده بیست و چهارم:

کمیسیون های دایمی ولسي جرگه قرار ذیل میباشند:

- ۱- کمیسیون امور بین المللی؛
- ۲- کمیسیون امور داخلی (امنیت داخلی، تحکیم سرحدات، امنیت ملی و اداره

- اداري (کمپسيون؛ محلي)؛
- ۳ - د دفاعي چارو او ځمکنۍ بشپړتيا کمپسيون؛
- ۴ - د مالي، بوديجې، عمومي محاسبو او بانکي چارو کمپسيون؛
- ۵ - د شکايتونو اورېدلو او د عرايضو کمپسيون؛
- ۶ - د تقينې چارو کمپسيون؛
- ۷ - د ښځو چارو، مدني ټولنې او بشري حقونو کمپسيون؛
- ۸ - د عدلي او قضايي چارو، اداري اصلاحاتو، او له اداري فساد سره د مبارزې کمپسيون؛
- ۹ - د ملي اقتصاد، ناکومتي سازمانونو، کليو پراختيا، کرنې او
- ۳ - کمپسيون امور دفاعي و تماميت ارضي؛
- ۴ - کمپسيون مالي و بودجه، محاسبات عمومي و امور با نک ها؛
- ۵ - کمپسيون عرايض و سمع شکايات؛
- ۶ - کمپسيون امور تقينې؛
- ۷ - کمپسيون حقوق بشر، جامعه مدني و امور زنان؛
- ۸ - کمپسيون امور عدلي و قضايي، اصلاحات اداري و مبارزه با فساد اداري؛
- ۹ - کمپسيون اقتصاد ملي، سازمان هاي غير حکومتي، انکشاف دهات، زراعت و

مالدارۍ کمېسيون؛

۱۰- د نشه يي توکو، مسکراتو او اخلاقي فساد پروړاندې د مبارزې کمېسيون؛
۱۱- د مواصلاتو، مخابراتو، بناري پراختيا، د استوگنې برابرولو، اوبو او برېښنا چمتو کولو او د ښاروالیو چارو کمېسيون؛

۱۲- د ديني، فرهنگي او پوهنې چارو، لوړو زده کړو، ارشاد، حج او اوقافو کمېسيون؛

۱۳- د روغتيا، بدني روزنې او ځوانانو کمېسيون؛

۱۴- د کوچيانو، ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو، د شهيدانو

مالدارۍ؛

۱۰- کميسيون مبارزه با مواد مخدر، مسکرات و فساد اخلاقي،

۱۱- کميسيون مواصلات، مخابرات، امورانکشاف شهر، تهيه مسکن، تهيه آب و برق و امور شاروالی ها؛

۱۲- کميسيون امور ديني، فرهنگي، معارف، تحصيلات عالي، ارشاد، حج و اوقاف؛

۱۳- کميسيون صحت، تربيت بدني و جوانان؛

۱۴- کميسيون امور کوچی ها، امور اجتماعي، شهدا و

پاته شويو او کونډو، کډوالو
چارو، کار او کارگرو
کمپسيون؛

۱۵- د طبيعي زېرمو او
چاپېريال ساتنې، اوبو او انرژۍ
او د ځمکو د ادارې کمپسيون؛
۱۶- د ولسي جرگې د غړيو د
خونديتوب، حقونو او
امتيازونو کمپسيون؛

۱۷- د مرکزي پلټنې او د قانون
پر پلي کېدو د څار کمپسيون.
پنځه و يستمه ماده:

۱- د جرگې د غړيو نوملړ
چې د خپلې خوښې په
کمپسيون کې يې نومونه ثبت
کړي، د اداري پلاوي له خوا
په عمومي غونډه کې اعلان او

معلولين، بازماندگان شهدا،
بيوه ها، امور مهاجرين، کار و
کارگر؛

۱۵- کمپسيون منابع طبيعي،
محيط زيست، انرژي و آب و
اداره اراضي؛

۱۶- کمپسيون مصئونيت،
حقوق و امتيازات اعضاي
ولسي جرگه؛

۱۷- کمپسيون تفتيش مركزي
و نظارت بر اجراي قانون.
ماده بيست و پنجم:

۱- ليست اعضاي جرگه که
به کمپسيون مورد علاقه خود
ثبت نام کرده اند، توسط
هيأت اداري در مجلس
عمومي اعلام و براي يک

د یوې تقنیني دورې لپاره
تصویبېږي.

۲- هر غړی کولی شي
هغه کمېسیون ته ځان
نومانده کړي چې د ده له
مسلک او تجربې سره
سمون ولري.

۳- له یوه کمېسیون څخه بل
کمېسیون ته د غړي بدلېدل، د
غړي په غوښتنه او د دواړو
کمېسیونونو د اکثر و غړيو په
موافقې او د جرگې په تایید
سره صورت موندلی شي.

۴- هر غړی کولی شي د یوه
کمېسیون غړیتوب ولري او
کولی شي د نورو کمېسیونونو
د بلنې او اجازې پر بنسټ د

دوره تقنیني به تصویب می
رسد.

۲- هر عضو میتواند به
کمېسیوني خود را نامزد
نماید که به مسلک و
تجربه او سازگاری
داشته باشد.

۳- تغییر عضویت از یک
کمسیون به کمسیون دیگر
بنابر تقاضای خود عضو و
موافقت اکثریت اعضای هر
دو کمسیون و تأیید جرگه
صورت گرفته می تواند.

۴- هر عضو می تواند صرف
عضویت یک کمسیون را
داشته باشد و بر اساس دعوت
و یا اجازه سایر کمسیون ها

رايې ورکولو له حق پرته د هغوی په غوندو کې گډون وکړي. یاد غړی کولی شي د رییس په اجازه نظر ورکړي.

۵- په هغه صورت کې چې کمېسیون، بې له کوم مؤجه دلیل څخه په نورو کمېسیونونو کې د خپلو غړيو د غړیتوب مخالفت وکړي، موضوع جرگې ته د رایې اخیستنې لپاره وړاندې کېږي.

۶- د جرگې هر غړی باید د جرگې په یوه کمېسیون کې غړیتوب ولري. هغه استازی چې د هېڅ یوه کمېسیون

می تواند بدون داشتن حق رأی در جلسات آنها اشتراک ورزد، عضو مذکور به استیذان رئیس می تواند ابراز نظر نماید.

۵- در صورتیکه کمیسیون با عضویت اعضای شان در کمیسیون های دیگر، بدون دلایل مؤجه مخالفت نماید، موضوع غرض رأی گیری به جرگه تقدیم می شود.

۶- هر عضو جرگه باید در یکی از کمیسیون های جرگه عضویت داشته باشد. نماینده یی که عضویت یکی از

غړیتوب ونه لري او زیات وخت غیر حاضر وي د کمیسیونونو د کارونو په برخه کې د هغو موضوع گانو په هکله نظر نه شي ورکولی، چې د کمیسیون اړوندې وي.

هغه موضوع گانې چې په کمیسیون کې پرې بحث شوی وي او اتفاقي وي، هېڅ یو غړی په عمومي غونډه کې نشي کولای چې مخالف نظر ورکړي.

شپږ ویشتمه ماده:

د جرگې د هرې دایمي کمیسیون غړي له نهو تر پنځه ویشو غړیو پورې وي.

کمیسیون ها را نداشته باشد و یا اکثر اوقات غیر حاضر باشد، در مورد روند کار کمیسیون ها و یا در مورد موضوعات مربوط به کمیسیون ابراز نظر کرده نمی تواند.

موضوعاتی که در کمیسیون مورد بحث قرار گرفته و اتفاقی باشد، هیچ عضو کمیسیون نمی تواند در جلسات عمومی، نظر مخالف را ارائه نماید.

ماده بیست و ششم:

هر کمیسیون دایمی جرگه متشکل از نه تا بیست و پنج عضو می باشد.

اووه ویشتمه ماده:

هر کمپسیون په خپله لومړنۍ غونډه کې د تر ټولو د زیات عمر لرونکي غړي تر مشرۍ لاندې، چې پخپله ریاست ته نوماند نه وي، د رایو په اکثریت سره د یوه کال لپاره خپل نایب او منشي ټاکي.

د کمپسیون د اداري پلاوي هر یو غړی، د ټولو غړیو د یوه ثلث په وړاندیز او د دوو ثلثو په تایید سره عزل کېږي.

اته ویشتمه ماده:

د کمپسیونونو دندې او واکونه په لاندې ډول دي:

۱- د قانون د طرحې او نورو

ماده بیست و هفتم:

هر کمپسیون در اولین جلسه خویش تحت ریاست مسن ترین عضو که خود نامزد ریاست نباشد رئیس، نایب و منشی خویش را به اکثریت حاضر برای مدت یکسال انتخاب می نماید.

هریک از اعضای هیأت اداری کمپسیون به پیشنهاد یک ثلث و تأیید دو ثلث کل اعضا عزل می گردد.

ماده بیست و هشتم:

وظایف و صلاحیت های کمپسیون ها قرار ذیل می باشند:

۱- بررسی طرح قوانین

تقنيني سندونو څېړل چې د جرگې د رييس له خوا لېږل کېږي.

۲- د قوانينونو د طرحې په اړوند د تعديلونو وړاندیز چې د نورو کمېسيونونو له خوا ورته رسېږي.

۳- جرگې ته د رپوټونو او سپارښتنو برابرول او وړاندې کول.

۴- د اساسي قانون او د کورنيو دندو د اصولو د حکمونو له مخې د نورو هغو چارو څېړنه او د پړاوونو ترسره کول، چې د کمېسيون د واک

و ساير اسناد تقينې که توسط رئيس جرگه به ايشان ارجاع می گردد؛

۲- پیشنهاد تعديلات در مورد طرح قوانین که از سایر کمیسیون ها به ايشان موصلت می ورزد؛

۳- تهیه و تقدیم گزارشات و سفارشات به جرگه؛

۴- بررسی و طی مراحل سایر امور که نظر به احکام قانون اساسی و اصول وظايف داخلي در حیطه صلاحیت کمیسیون می

په چوکاټ کې وي.

۵- کمېسيونونه کولی شي د اړتيا له مخې د ملي او نړيوالو او نا حکومتي سازمانونو په گډون ټولنيز نهادونه د استماع او استجواب لپاره خپلو غونډو ته وغواړي.

نهه ويشتمه ماده:

کمېسيونونه کولای شي هر وزير او د څلور شپېتمې مادې په (۱۱) جز کې مندرج چارواکي د ځانگړو موضوع گانوپه موخه وپوښتي. هغه مقام چې پوښتل کېږي، کولی شي د

باشد؛

۵- کمېسيون ها نظر به لزوم دید خویش می تواند نهاد های اجتماعی به شمول سازمان های ملی و بین المللی غیر حکومتی را جهت استماع و استجواب به جلسات خود فرا خوانند.

ماده بیست و نهم:

کميسيون ها می توانند هر وزير و ساير ذوات مندرج جزء ۱۱ ماده شصت و چهارم قانون اساسی را در رابطه به موضوعات خاص تحت پرسش قرار دهند. مقامی که تحت پرسش قرار می گیرد

کمېسيون د غوښتنې پر بنسټ کمېسيون ته ليکنې او يا گړنۍ (شفاهي) ځواب ورکړي.

که چېرې د اساسي قانون د څلور شپيټمي مادې د ۱۱ او ۱۲ جزونو ذوات د عمومي غونډې او کميسيونو غونډې لخوا استجواب شي او نوموړي ذوات ونه توانيږي چې په مؤجه دلايلو سره په غونډه کې گډون وکړي، يوازې دنوموړې ادارې سرپرست استجواب کېدای شي.

دخپلواکو ادارو رييسان چې د اساسي قانون د څلور شپيټمي مادې په ۱۱ او

حسب تقاضای کميسيون پاسخ تحريري ياشفاهي را در جلسه کميسيون ارائه می نمايد.

هرگاه ذوات اجزای ۱۱ و ۱۲ ماده شصت و چهارم قانون اساسی، از طرف جلسه عمومی و یا جلسه کميسيونها استجواب شوند و ذوات متذکره بنابر دلايل مؤجه نتوانند در جلسه اشتراک کنند، صرف ميتوان سرپرست اداره مذکور را استجواب نمود.

رؤسای ادارات مستقل که شامل اجزای ۱۱ و ۱۲ ماده شصت و چهارم

۱۲ جزونو کې شامل نه دي اما په نورو قوانینو کې د دوی مسئولیت د ملي شورا پر وړاندې ذکر شوی دی چې په عمومي غونډې او کمیسیونونو ته استجواب کېدلای شي.

کله چې د وزارتونو او خپلواکو ریاستونو دویمه او درېیمه درجه مسئولین د کمیسیونونو لخوا استجواب کېږي د دوی استجواب د لومړۍ درجه مسئول او اعطا آمر په حضور سره ترسره کېږي.

داساسي قانون د

قانون اساسي نهي باشند؛ اما در قوانین دیگر مسئولیت آنها در برابر شورای ملی تذکر یافته است، میتوان در جلسات عمومی و کمیسیونها استجواب کرد.

هرگاه مسئولین واحد های دومی یا سومی وزارتها و ریاست های مستقل از طرف کمیسیونها مورد استجواب قرار می گیرند، استجواب با حضورداشت مسئول درجه اول و یا آمر اعطای آن اداره انجام می شود.

استجواب از ذوات اجزای ۱۱

څلورپېتمې مادې د ۱۱ او ۱۲ جزونو ذواتو استجواب يوازې له هغې آجندا سره سم، چې مخکې استول شوي ده ترسره کېږي او د غونډې غړي نه شي کولای د آجندا خلاف پوښتنه وکړي.

دېرشمه ماده:

هر غړی به د جرگې او کمېسيون په ټولو غونډو کې حاضر او د فرعي کمېټو په کار کې بايد رغنده ونډه واخلي.

د ناروغۍ يا نورو مجبره حالاتو په صورت کې چې دده د دندې ترسره کولو خنډ گرځي، له خپلې ناسوبتيا څخه

و ۱۲ ماده شصت و چهارم قانون اساسی صرف می تواند، مطابق به آجندایی که قبلاً ارسال شده است، صورت می گیرد و اعضای مجلس نمی توانند خلاف آجنداء سؤال نمایند.

ماده سی ام:

هر عضو باید در تمام جلسات جرگه و کمیسیون حاضر و در کار کمیته های فرعی آن فعالانه اشتراک نماید.

در صورت مریضی یا سایر حالات مجبره که مانع اجرای وظیفه می گردد از غیابت خویش به هیأت اداری

د کمېسيون اداري پلاوي ته له ممکنه لارو څخه خبر ورکوي. د کمېسيونونو د غونډو نصاب د اکثریت غړيو په حضور سره بشپړېږي او د هغوی تصميمونه د حاضر و غړيو د رایو په اکثریت سره نیول کېږي.

د کمېسيون رییس کولای شي، د نصاب د نه بشپړتیا په صورت کې د کمېسيون غونډه جوړه کړي، د کمېسيون په دې ډول غونډه کې رایه اخیستل نه ترسره کېږي.

د کمېسيون د اداري پلاوي غړي په هغه صورت کې چې په یوه څلورنیم میاشتني دوره کې په پنځلس غونډو کې

کمېسيون از طرق ممکنه اطلاع دهد.

نصاب جلسات کمېسيون ها به حضور اکثریت اعضاء تکمیل و تصامیم آن به اکثریت حاضر اتخاذ می گردد.

رئیس کمیسیون می تواند در صورت عدم تکمیل نصاب، جلسه کمیسیون را دایر نماید، در چنین جلسه کمیسیون رأی گیری صورت نمی گیرد.

اعضای هیأت اداری کمیسیون در صورتیکه در یک دوره چهارو نیم ماهه در پانزده جلسه کمیسیون حاضر نگردد،

حاضر نه شي، په کمېسیون کې
له خپلې دندې عزل کېږي.
یو دېر شمه ماده:

۱- کله چې د قانون په یوه
طرحه کې داسې موضوع گانې
شتون ولري، چې د خو
کمېسیونونو په واک کې وي،
د جرگې رییس د قانون طرحه
هغه کمېسیون ته ارجاع کوي
چې اساسي موضوع گانې یې د
هغه کمېسیون د واک په
چوکاټ کې وي.

۲- کمېسیون باید د یوې
میاشتې په ترڅ کې د قانون
طرحه له خپلو تعدیلونو سره یو
ځای دایمي کمېسیونونو او
پارلماني ډلو ته واستوي او په

از سمتش در کمیسیون معزول
پنډاشته میشود.
ماده سی و یکم:

۱- هرگاه یک طرح
قانون موضوعاتی را احتوا
کند که در حیطه صلاحیت
چند کمیسیون باشد، رئیس
جرگه طرح قانون را
به کمیسیون ارجاع می نماید
که موضوعات اساسی آن در
حیطه صلاحیت همان کمیسیون
باشد.

۲- کمیسیون باید طی
یک ماه طرح قانون را
با تعدیلات خویش به
کمیسیونهای دایمی و
گروپ های پارلمانی

ياده موده کې طرحه عمومي غونډې ته د وړاندې کولو لپاره چمتو کړي. که اړوند کمېسيون دا عمل ترسره نه کړي نو د غونډې رييس دا واک لري چې هغه وغواړي او په عمومي غونډه کې يې تر ابلاغ وروسته بل کمېسيون ته د پړاوونو د تېرولو په موخه وسپاري.

دوه دېرشمه ماده:

د کمېسيون د رييس له خوا هره وړاندیز شوې طرحه تر تصويب وروسته يوه غړي ته د رپورټر په حيث ورکول کېږي.

بفرستد و در مدت مذکور طرح را آماده ارائه به جلسه عمومي سازد. در صورتیکه کميسيون مربوط اين عمل را انجام نداد، رئيس مجلس صلاحيت دارد آنرا مطالبه و بعد از ابلاغ در جلسه عمومي به کميسيون ديگري جهت طی مراحل بسپارد.

ماده سی و دوم:

هر طرح پیشنهادی از جانب رئيس کميسيون بعد از تصويب به يکي از اعضاء منحيث گزارشگر محول می گردد.

د هغې طرحې د خصوصیاتو په اړوند د رپورټر په ټاکنه کې د هغه کاري او مسلکي وړتیا په پام کې نیول کېږي.

درې دېر شمه ماده:

د کمېسیون کاري اجنډا د کمېسیون د اداري پلاوي له خوا جوړېږي.

کمېسیونونه خپل کاري رپوټ د هر اجلاس تر پای ته رسېدو مخکې د پنځلسو دقیقو په لړ کې د جرگې عمومي غونډې ته وړاندې کوي.

څلور دېر شمه ماده:

هر کمېسیون کولای شي د ځانگړو مسایلو لپاره فرعي کمېټې را منځ ته کړي.

د انتخاب گزارشگر قابلیت مسلکي و کاري عضو در رابطه به خصوصیت همان طرح مدنظر گرفته می شود.

ماده سی و سوم:

آجنډای کار جلسات کمیسیون توسط هیأت اداری کمیسیون ترتیب می گردد.

کمیسیون ها قبل از ختم هر اجلاس گزارش کاری شان را در مدت پانزده دقیقه در جلسه عمومی جرگه ارائه می نمایند.

ماده سی و چهارم:

هر کمیسیون دایمی می تواند کمیته های فرعی را به خاطر مسایل خاص ایجاد نماید.

فرعي کمېټه هغه کړنې ترسره کوي چې د اصلي کمېسيون تر واک لاندې دي.

فرعي کمېټه د خپلو کړنو او کارونو رپوټ اصلي کمېسيون ته وړاندې کوي.

پنځه دېرشمه ماده:

دايمي کمېسيونونه کولای شي د اړتيا په وخت کې د لنډمهاله مشترکې کمېټې د رامنځ ته کېدو وړاندیز وکړي.

ددې کمېټې د غړيو شمېر اکثراً يو ويشت غړي کېدای شي.

د لنډمهاله مشترکې کمېټې جوړښت او د غړيو نوملړ د

کميته فرعي فعاليت هاي را که تحت صلاحيت کميسيون اصلي قرار دارد به پيش می برد.

کميته فرعي از فعاليت ها و کارهايشان به کميسيون اصلي گزارش می دهد.

ماده سی و پنجم:

کميسیون های دایمی در صورت ضرورت می توانند ایجاد کمیته مشترک مؤقت را پیشنهاد نمایند.

تعداد اعضای این کمیته حد اکثر بیست و یک عضو بوده می تواند.

ایجاد کمیته مشترک مؤقت و لست اعضای آن توسط

جرگي له خوا تصويبيږي.
د لنډمهاله مشترکي کمېټې
رپوټ د تصميم په موخه
عمومي غونډې ته وړاندې
کيږي.

لنډمهاله مشترکه کمېټه بايد
حداکثر د درېو مياشتو په
موده کې ورسپارل شوې دندې
ترسره کړي، دغه موده د
لنډمهاله مشترکي کمېټې له
خوا د مؤجھو دليلونو په
وړاندې کولو سره د جرگي په
تاييد تر يو مياشتي نورهم
اوږدېدلی شي.

لنډمهاله مشترکه کمېټه، د
دايمي کمېسيونونو د اداري
پلاوي د ټاکنې له کړنلارې

جرگه به تصويب می رسد.
گزارش کمیته مشترک
مؤقت جهت اتخاذ
تصميم به جلسه عمومی
ارائه می گردد.

کمیته مشترک مؤقت بايد
حداکثر در
ظرف سه ماه وظايف
محوله خویش را انجام
دهد، مدت مذکور می تواند
در صورت ارائه دلايل مؤجه
از سوی کمیته مشترک مؤقت
به تائيد جرگه تا يك ماه
ديگر تمديد گردد.

کمیته مشترک مؤقت
رئيس، معاون و منشی
خویش را با استفاده از

څخه په گټې اخيستنې،
خپل رييس، مرستيال او
منشي ټاكي.

نحوه انتخاب هيات اداري
کميسیون هاي دايمي،
انتخاب مي نمايد.

اووم فصل

د حکومت د کړنو د ارزونې
او څېړنې ځانگړي کمېسيون
شپږ دېرشمه ماده:

ماده سي و ششم:

جرگه له خپلو ټولو غړيو د يوه
ثلث په وړاندیز د اساسي قانون
د نهه اتيایمي مادې پر بنسټ د
حکومت د کړنو د څېړنې او
څارنې لپاره ځانگړي
کمېسيون ټاكي.

جرگه مطابق ماده هشتاد و نهم
قانون اساسي به پيشنهاد يک
ثلث اعضای خویش کمیسیون
خاص را پیرامون بررسی و
مطالعه اعمال حکومت تعیین
می نماید.

دايمي کمېسيونونه او پارلماني
ډلې خپل يو يو تن غړي په
ځانگړي کمېسيون کې د

کميسیون هاي دايمي وگروپ
هاي پارلماني يک يک تن از
اعضای خویش را جهت

غړيتوب لپاره جرگې ته ور پېژني.

د کمېسيونونو او پارلماني ډلو د وړاندیز شويو غړيو نوملړ د تصويب په موخه عمومي غونډې ته د جرگې د ريس له خوا وړاندې کېږي.

هغو پارلماني ډلو ته دا حق ورکول کېږي، چې د حکومت د کړنو د ارزونې او خپرني د ځانگړي کمېسيون د تشکيل تر وړاندیز مخکې يې خپل قانوني اعتبار له عمومي غونډې ترلاسه کړي وي.

عضويت در کميسيون خاص به جرگه معرفي می نمایند.

لست اعضای پیشنهادی کمیسیون ها و گروپ های پارلمانی غرض تصویب به جلسه عمومی توسط رئیس جرگه ارائه می گردد.

به آن عده از گروپ های پارلمانی این حق داده می شود که قبل از پیشنهاد تشکیل کمیسیون خاص بررسی و مطالعه اعمال حکومت، اعتبار قانونی شان را از مجلس عمومی کسب نموده باشند.

اووه دېرشمه ماده:

د حکومت د کړنو د ارزونې او څېړنې ځانګړي کمېسيون په خپله لومړنۍ غونډه کې ریس، نایب او منشي د حاضر و غړيو درايو په اکثريت ټاکي.

جرگه د کمېسيون د دندو، د بحث وړ موضوع گانو او هغو مسایلو په اړوند، چې د ځانګړي کمېسيون کاري ساحه جوړوي، لازمي لارښوونې صادروي.

د ځانګړي کمېسيون د غونډو نصاب د حاضر و غړيو په اکثريت سره بشپړ او تصميمونه يې د حاضر رايو

ماده سی و هفتم:

کمیسیون خاص بررسی و مطالعه اعمال حکومت، در اولین جلسه خویش رئیس، نائب و منشی کمیسیون را با رأی اکثریت حاضر انتخاب می نماید.

جرگه هدايات لازم را به ارتباط وظيفه، موضوعات مورد بحث و مسائلي که ساحه کاری کمیسیون خاص را احتوا می کند، صادر می نماید.

نصاب جلسات کمیسیون خاص با حضور اکثریت اعضای آن تکمیل و تصامیم آن با رأی اکثریت حاضر

په اکثريت سره نيول کېږي.

اته دېر شمه ماده:

د کمېسيون دنده د پام وړ موضوع د خپرنې او ارزونې د عمليې له پای ته رسېدلو سره پای ته رسېږي.

د کمېسيون د کار موده حداکثر درې مياشتې ده.

له اړتيا سره سم دا موده د کمېسيون په وړاندیز د خرګندو دلایلو په وړاندې کولو سره د جرگې له خوا تر یوې بلې مياشتې اوږدېدلای شي.

ځانګړی کمېسيون د پام وړ موضوع یا موضوعګانو د خپرنې او ارزونې پایلې د کار

اتخاذ می گردد.

ماده سی و هشتم:

وظیفه کمیسیون با ختم عملیه بررسی و مطالعه موضوع مورد نظر اختتام می یابد.

میعاد کار کمیسیون حداکثر سه ماه می باشد.

معیاد فوق الذکر عندالضرورت با ارائه دلایل مؤجه به پیشنهاد کمیسیون از جانب جرگه تا یک ماه دیگر تمدید شده می تواند.

کمیسیون خاص نتایج بررسی و مطالعه موضوع یا موضوعات مورد نظر

تر پای ته رسېدو وروسته د پنځلسو ورځو په موده کې د تصمیم د نیولو په موخه جرگې ته سپاري.

را تا پانزده روز بعد از ختم کار جهت اتخاذ تصمیم به جرگه می سپارد.

اتم فصل

د جرگې د عمومي غونډو اجنډا

نهه دېرشمه ماده:

د جرگې د عمومي غونډو اجنډا د لاندې دوو برخو درلودونکې ده:

- ۱- په حکومت پورې اړوندې چارې؛
- ۲- په جرگه پورې اړوندې چارې؛

فصل هشتم

آجنډای جلسات عمومی جرگه

ماده سی و نهم:

آجنډای جلسات عمومی جرگه مشتمل بر دو بخش ذیل می باشد:

- ۱- امور مربوط به حکومت؛
- ۲- امور مربوط به جرگه؛

څلویښتمه ماده:

د جرگې د کړنو اجنډا د ریيسانو د کمېټې له خوا ټاکل کېږي.

د ریيسانو کمېټه د حکومت د کار د ترتیب په اړه په عمومي غونډه کې په پارلماني چارو کې د دولت د وزیر د غوښتنې له مخې تصمیم نیسي.

د اساسي قانون د اووه نویمې مادې له مخې په پارلماني چارو کې د دولت وزیر کولای شي د حکومت په استازیتوب د جرگې عمومي غونډو په اجنډا کې د قوانینو پر هغو طرحو د بحث د ارجحیت

ماده چهلم:

آجنډای فعالیت جرگه توسط کمیته رؤسا تعیین می گردد.

کمیته رؤسا در مورد ترتیب کارحکومت در جلسه عمومی حسب تقاضای وزیر دولت در امور پارلمانی تصمیم اتخاذ می نماید.

مطابق صراحت ماده نهم قانون اساسی وزیر دولت در امور پارلمانی به نمایندگی از حکومت ارجحیت بحث روی طرح قوانین که توسط حکومت تسوید

په هکله، چې د حکومت له خوا تسويد شوي وي په ځانگړې توگه پرمختيايي پلانونو او معاهدو د شاملولو غوښتنه وکړي.

گرديده، بالخاصه معاهدات و پلان های انکشافی را در آندای جلسات عمومی جرگه تقاضا کرده می تواند.

نهم فصل

د جرگي عمومي غونډې او د بحثونو تنظيم

يو څلوېښتمه ماده:

د جرگې د اجلاس د دوو دورو کاري موده په هر کال کې نهه مياشتې ده چې پر دوو څلورنيمو مياشتني کاري دورو وېشل کېږي؛ مگر دا چې د اساسي قانون دنهه نويمې مادې اړتيا مخ ته را شي.

فصل نهم

جلسات عمومی جرگه و تنظيم مباحثات

ماده چهل و یکم:

مدت کار دو دور اجلاس جرگه در هر سال نه ماه بوده که به دو دوره کاری چهار و نیم ماهه تقسیم می گردد؛ مگر اینکه ضرورت مندرج ماده نود و نهم قانون اساسی پیش آید.

دوه څلوېښتمه ماده:

د اوږي او ژمي تعطيلات هر کال په ترتيب سره د زمري له لومړۍ نېټې څخه د وږي تر پنځلسمې او د سلواغې له لومړۍ نېټې څخه د کب تر پنځلسمې پورې دي. د اړتيا په صورت کې د اساسي قانون د يو نوښتمې مادې له مخې د ولسي جرگې د واکونو د ځانگړو مواردو په پام کې نيولو سره، جرگه کولای شي بل ډول تصميم ونيسي.

درې څلوېښتمه ماده:

عمومي غونډې د رييسانو د کمېټې د پرېکړې پر بنسټ په ټاکل شويو وختونو او ورځو

ماده چهل و دوم:

موعد تعطيلات تابستاني و زمستاني بالترتيب از تاريخ اول اسد تا پانزدهم سنبله و از تاريخ اول دلو الی پانزدهم حوت هر سال می باشد. در صورت ضرورت، با در نظر داشت مـوارد خاص صلاحیت ولسي جرگه که در ماده نود و یکم قانون اساسی آمده است، جرگه می تواند طور دیگری تصمیم بگیرد.

ماده چهل و سوم:

جلسات عمومی جرگه مطابق فیصله کمیته رؤسا در ایام و اوقات

کې دایر پړي.

د جرگې د رییس، د کمېسیونونو د رییسانو او پارلماني ډلو د رییسانو په وړاندیز د اړتیا په صورت کې عمومي غونډې په غیر رسمي وختونو کې جوړې او غځول کېدای شي.

څلور څلوېښتمه ماده:

د جرگې، د رییسانو کمېټې او کمېسیونونو غونډې د قرآن عظیم الشان د مبارکو ایتونو په تلاوت سره پیلېږي.

پنځه څلوېښتمه ماده:

رییس د رسمي وخت په پیل کې د دغې جملې په ویلو سره

معینه دایر می گردد.

بر اساس پیشنهاد رئیس جرگه، رؤسای کمیسیون ها و رؤسای گروپهای پارلمانی در صورت ضرورت جلسات عمومی تدویر و ادامه جلسات، در اوقات غیر رسمی نیز صورت گرفته می تواند.

ماده چهل و چهارم:

جلسات جرگه، کمیته رؤسا و کمیسیون ها با تلاوت آیات مبارکه قرآن مجید آغاز می گردد.

ماده چهل و پنجم:

رئیس در شروع وقت رسمی، جلسه را با ذکر این جمله

غونډه پرانيزي:

"بسم الله الرحمن الرحيم"

رييس د هرې غونډې
پای په دې جملې سره
اعلاموي:

"و آخر دعوانا أن الحمد لله رب
العالمين"

شپږ څلوېښتمه ماده:

کله چې جرگه د اساسي
قانون د یو سلو پنځمې مادې
مطابق د غونډې د سري کېدلو
پرېکړه وکړي تالار ته د
ننوتلو لارې، او همداشان د
کتونکو او مطبوعاتو ځانګړی
ځای د رییس په امر
ترل کېږي.

په دې صورت کې

آغاز می نماید:

"بسم الله الرحمن الرحيم"

وختم هر جلسه از طرف رئیس
جرگه، با این جمله اعلام می
شود:

"و آخر دعوانا أن الحمد لله رب
العالمين"

ماده چهل و ششم:

هرگاه مجلس به سري شدن
جلسه مطابق ماده یکصد و
پنجم قانون اساسی تصمیم
اتخاذ نماید، راه های ورودی
به تالار جلسه و محل
مخصوص ناظران و مطبوعات
به امر رئیس جرگه مسدود می
گردد.

در این صورت رئیس

یوازې د دارالانشأ لوی
رییس او نور هغه کسان
چې د اداري پلاوي له
لوري غوندې ته د ننوتو
ځانگړې اجازه لري،
ننوتلای شي.

اووه څلوېښتمه ماده:

د هرې غونډې په پیل
کې منشي کاري آجنډا
لولي.

اته څلوېښتمه ماده:

د جرگې غړي د غونډې په
بهر کې لاندې قاعدې
رعایت کوي:

۱- له خپلې ټاکل
شوې څوکۍ څخه استفاده
او د هغه چا مخې ته نه

عمومي دارالانشأ و سایر
ذواتی که توسط هیأت
اداری اجازه خاص
ورود به جلسه را می
یابند، داخل جلسه شده
می توانند.

ماده چهل و هفتم:

منشی در آغاز هر جلسه
آجنډای کاری را قرائت می
کند.

ماده چهل و هشتم:

اعضای جرگه در اثنای جلسه
قواعد ذیل را رعایت می
نمایند:

۱- از کرسی مشخص خویش
استفاده و از پیش روی
شخصی که صحبت می نماید،

تېر پري، چې وينا کوي؛

۲- چوپتيا ساتي؛

۳- بې له اجازې خبرې نه کوي؛

۴- تر بحث لاندې موضوع څخه نه وځي؛

۵- پاروونکې او ناسمې کلمې به نه کاروي او له غير پارلماني کليمو، اصطلاح گانو او حرکتونو څخه چې منفي حساسيتونه رامنځ ته کوي، ډډه کوي؛

۶- د يو بل پر وړاندې له لفظي گواښ او فزيکي حملې څخه ډډه کوي؛

۷- د جرگې غړي د غوندې په بهير کې مصاحبې نه شي

عبور نمي نمايند؛

۲- سکوت را حفظ نمايند؛

۳- بدون کسب اجازه صحبت نمي کنند؛

۴- از موضوع مورد بحث خارج نمي شوند؛

۵- کلمات آشوبگرانه يا افتراء آميز را بيان نکرده و از استعمال کلمات، اصطلاحات و حرکات غير پارلماني که حساسيت هاي منفي را ايجاد مي نمايد، اجتناب مي ورزند؛

۶- از تهديد لفظي و حمله فزيکي عليه يکديگر خود داري مي نمايند؛

۷- اعضاي جرگه در جريان جلسه عمومي مصاحبه کرده

کولی؛

۸- د جرگې غړي د غونډې په بهیر کې خپل تېلېفونونه گل کوي او له کمپیوټر څخه به کار نه اخلي؛

۹- د جرگې او کمېسیونونو د غونډو پر مهال هېڅ یو وکیل نه شي کولای له رئیس، نایبانو او منشي سره ځانگړې خبرې وکړي.

نهه څلوېښتمه ماده:

کله چې د جرگې غړی وغواړي خپل نظر وړاندې کړي شين کارت پورته کوي او منشي د هغه نوم ثبتوي. وروسته منشي هغه کسان چې نومونه یې ثبت کړي دي

نمی توانند؛

۸- اعضای جرگه در جریان جلسه عمومی تلفون های شان را خاموش و از کمپیوتر استفاده کرده نمی توانند؛

۹- در اثنای جلسات جرگه و کمیسیون ها، هیچ یک از وکلا با رئیس، نایبان و منشی ها صحبت خصوصی کرده نمی توانند.

ماده چهل و نهم:

هرگاه عضو جرگه بخواهد اظهار نظر کند، کارت سبز را بلند نموده و منشی اسم وی را ثبت می کند. سپس منشی، نام کسانی را که ثبت نام نموده اند، اعلان و با اجازه رئیس

اعلانوي او د رييس په اجازه د ويناوو لړۍ پيلېږي. په عمومي غونډه کې هر غړی کولای شي چې يو وار پر يوه موضوع باندې وغږېږي. په دويم ځل په هغه صورت کې ورته وار ورکول کېږي چې د نورو غړيو وار پای ته رسېدلی وي.

پنځوسمه ماده:

ويناوال غړي له اجنډا سره سم تر بحث لاندې موضوع باندې د درېيو دقيقو لپاره خپل نظر ویلی شي او د وينا په بهير کې له موضوع څخه نه وځي. کله چې د جرگې يو غړی له موضوع څخه ووځي، رييس د

جریان صحبت ها آغاز می گردد. در جلسه عمومی هر عضو صرف یک بار می تواند، بالای یک موضوع صحبت نماید. بار دوم در صورتی برای وی نوبت صحبت داده می شود که سایر اعضا نوبت نداشته باشند.

ماده پنجاه ام:

عضو صحبت کننده مطابق آجندا راجع به موضوع مورد بحث سه دقیقه اظهار نظر می نماید و در هنگام صحبت از موضوع خارج نمی شود. هرگاه یک عضو از موضوع خارج شود، رئیس وی را

هغه پام موضوع ته گرځوي. کله چې وينا وال خپله وينا د موضوع په اړه بولي او هغه ته دوام ورکوي د غونډې ريسيس پـــــــه دې اړه د جرگې د غړيو په پام را اړولو سره له ياد غړي څخه غوښتنه کوي چې فوراً خپله وينا لنډه کړي.

که وينا کوونکی خپله وينا وغځوي د جرگې ريسيس د هغه خبرې پرې کوي او بل غړي ته د خبرو اجازه ورکوي.

يو پنځوسمه ماده:

کله چې د يوه غړي مطلب د بل غړي د مرام پر ضد تعبير

متوجه موضوع می گرداند. هرگاه صحبت کننده گفتار خود را مربوط به موضوع دانسته و به آن ادامه بدهد، رئیس جرگه در این مورد با جلب توجه اعضای جرگه از عضو مذکور تقاضا می نماید تا فوراً صحبت خود را خلاصه نماید.

هرگاه صحبت کننده کماکان به گفتار خود ادامه دهد، رئیس جرگه صحبت او را قطع و به عضو بعدی اجازه صحبت می دهد.

ماده پنجاه و یکم:

هرگاه مطلب یک عضو از طرف عضو دیگر

شي، لومړی شخص کولای شي بې له نوبت څخه د یوه وار لپاره له رییس څخه اجازه واخلي او د خپل مطلب په اړه وضاحت ورکړي.

دوه پنځوسمه ماده:

که دسترې محکمې غړي، وزیران، ریيسان او د کمېسیونونو رپورټران او حکومتي مسئولان د خبرو غوښتنه وکړي، هغوی ته موقع ورکول کېږي.

درې پنځوسمه ماده:

رییس د غونډې له پای څخه مخکې، د جرگې غړي د راتلونکې غونډې له آجندا او وخت څخه خبروي.

برخلاف مرامش تعبیر شود، شخص اول می تواند، بدون نوبت برای یکبار از رئیس اجازه گرفته، مطلب خود را توضیح دهد.

ماده پنجاه و دوم:

اگر اعضای ستره محکمه، وزراء، رؤسا، گزارشگران کمیسیونها و مسئولین حکومتی تقاضای صحبت را نمایند، برای شان موقع داده می شود.

ماده پنجاه و سوم:

رئیس قبل از ختم جلسه، اعضای جرگه را از آجندای جلسه آینده و زمان آن مطلع می سازد.

څلور پنځوسمه ماده:

رئيس او يا د جرگې له غړيو څخه شل تنه غړي کولای شي له اجندا څخه د بهر موضوع د فوريت غوښتنه وکړي او د اکثريتو غړيو د تاييد په صورت کې موضوع په اجندا کې نيول کېدای شي او تر بهرني بحث لاندې نيول کېږي.

پنځه پنځوسمه ماده:

هر غړی حق لري د مباحثې په لړ کې خپل اصولي اعتراض وړاندې کړي.

اعتراض هغه وخت اصولي گڼل کېږي چې د اساسي قانون او کورنيو دندو د اصولو پر خلاف يې صورت موندلی

ماده پنجاه و چهارم:

رئيس و يا بيست تن از اعضای جرگه ميتوانند، فوريت موضوع خارج آجندا را تقاضا نموده و در صورت تائيد اکثريت اعضا، موضوع داخل آجندا شده و به مباحثه فوري گذاشته می شود.

ماده پنجاه و پنجم:

هر عضو حق دارد در جريان مباحثه اعتراض اصولی خود را ارائه کند.

اعتراض زمانی اصولی دانسته میشود که عملی مخالف احکام قانون اساسی و اصول وظايف داخلي صورت

وي.

اعتراض باید تر بحث لاندې
اجنډا څخه بهر نه وي.

هېڅ غړی نه شي کولای د
اعتراض په پلمه خپلې نظریې
وړاندې کړي.

اعتراض کوونکی د سره
کارت په پورته کولو سره،
رییس مخاطب کوي او وایي:

"اصولي اعتراض لرم"

رییس د وار له رعایتولو پرته
اعتراض کوونکي ته اجازه
ورکوي چې خپل اعتراض د
اساسي قانون او یا د کورنیو
دندو د اصولو په استناد څرگند
کړي.

کله چې د معترض اعتراض د

گرفته باشد.

اعتراض نباید خارج از
آجندای تحت بحث باشد.

هیچ عضو نمی تواند به بهانه
اعتراض نظریات خود را ارئه
نماید.

اعتراض کننده با بلند نمودن
کارت سرخ، رئیس را
مخاطب قرار داده می گوید:

"اعتراض اصولی دارم"

رئیس بدون رعایت نوبت
برای اعتراض کننده اجازه می
دهد که اعتراض خود را با
استناد به ماده قانون اساسی و
یا مواد اصول وظایف داخلی
اظهار نماید.

در صورتیکه اعتراض معترض

اساسي قانون او د کورنیو دندو د اصولو پر استناد نه وي، ریس کولای شي د معترض خبرې ژرتر ژره پرې کړي.

شپږ پنځوسمه ماده:

د ریيسانو کمېټه بحث په هغه شکل تنظیموي چې په جرگه کې د پارلماني ډلې او نا تړلي غړي، د شمېر او شتون په تناسب له هغو څخه د ټاکل شوي وخت په مطابق گټه پورته کړي.

اووه پنځوسمه ماده:

د پارلماني ډلو ریيسان د خپلو هغو غړيو نومونه چې د وينا کولو غوښتونکي دي، په هغه نوملړ کې شاملوي چې د منشي

به استناد مواد قانون اساسي و مواد اصول وظایف داخلی نباشد، رئیس میتواند سخنان وی را فوراً قطع کند.

ماده پنجاه و ششم:

کمیته رؤسا بحث را طوری تنظیم می نماید که گروپ های پارلمانی و اعضای غیر وابسته، متناسب به تعداد و حضور شان در جرگه از آن مطابق به وقت تعیین شده استفاده نمایند.

ماده پنجاه و هفتم:

رؤسای گروپ های پارلمانی اسمای آئنده از اعضای شان را که خواهان صحبت می باشند، فهرست می نمایند که

له خوا د جرگې رییس ته وړاندې کېږي.

له اجنډا سره سم یاد نوملړ د هر وینا کوونکي غړي د خبرو له مودې سره سم لوستل کېږي.

اته پنځوسمه ماده:

د پارلماني ډلو غړي نه شي کولی له ټاکل شوې مودې څخه چې د دوی ډلې ته ټاکل شوې زیاتې خبرې وکړي. که ټاکل شوې موده د ډلې له خوا سرته رسېږي د هماغه ډلې نور غړي وینا کولو ته نه بلل کېږي.

توسط منشی به رئیس جرگه تقدیم می شود.

مطابق آجنداء فهرست مذکور با مدت سخنرانی هر عضو قرائت می گردد.

ماده پنجاه و هشتم:

اعضای گروپ های پارلمانی بیشتر از وقتی که برای گروپ شان تعیین گردیده، سخنرانی کرده نمی توانند. اگر وقت معینه توسط اعضای گروپ به اتمام می رسد، از اعضای دیگر همان گروپ برای سخنرانی دعوت نمی شود.

لسم فصل

خپروني او کتونکي

نهه پنځوسمه ماده:

د ټولو غونډو بهير د راډيو او ټلويزيون له لارې په مستقيم ډول خپرېدلی شي، مگر دا چې جرگه په ځانگړو حالتونو کې د اساسي قانون د يو سل او پنځمې مادې پر بنسټ بل ډول تصميم ونيسي.

شپږمه ماده:

جرگه د خپلواکې خپرونې درلودونکې ده چې په هغې کې د غونډې مباحثې او تصويبونه له تصرف او لاسوهنې پرته خپرېږي.

فصل دهم

نشرات و مشاهدان

ماده پنجاه و نهم:

جریان تمام جلسات توسط راديو و تلويزيون به طور مستقيم نشر شده می تواند؛ مگر اینکه جرگه در حالات خاص مطابق ماده یکصد و پنجم قانون اساسی طور دیگری تصميم اتخاذ نماید.

ماده شصتم:

جرگه دارای نشریه مستقل بوده که در آن مباحثات و تصاویر جرگه بدون دخل و تصرف نشر می شود.

یو شپېتمه ماده:

جرگه کولای شي په ځینو ملي او نړیوالو مواردو کې خپل تصمیمونه د جرگې له پرېکړې وروسته د پرېکړه لیک په توګه د خپروونکو منابعو په واسطه خپاره کړي.

همداشان جرگه کولای شي، خپل دریځ له مواردو سره سم د اعلاميې یا پیغام په توګه د خپرنیزو رسنیو له لارې خپور کړي.

دوه شپېتمه ماده:

کتونکي په دې ډول د جرگې غونډې تعقیبوي:

الف) د کتونکو لپاره د

ماده شصت و یکم:

جرگه می تواند تصمیم خود را در بعضی موارد ملی و بین المللی بعد از تصویب مجلس به صورت قطعنامه توسط منابع نشراتی نشر کند.

جرگه نیز می تواند نظر خود را حسب موارد به صورت اعلامیه و یا پیام توسط منابع نشراتی نشر کند.

ماده شصت و دوم:

مشاهدان به ترتیب آتی جلسات جرگه را تعقیب می کنند:

الف) برای مشاهدان به تعداد

ځانگړو څوکیو د شمېر پر اساس کارتونه وېشل کېږي.

ب) د کارت په وېشلو کې نوبت مراعات کېږي.

درې شپېتمه ماده:

کتونکي باید له هر ډول کړنو څخه چې د غوندې نظم او ارامتیا گډوډه کړي، ډډه وکړي. چک چکې به نه وهي او خبرې به نه کوي او همداشان د غوندې په چارو کې به لاسوهنه نه کوي.

څلور شپېتمه ماده:

کتونکي اجازه نه لري چې له خپل ټاکلي ځای څخه په تالار کې له غړيو سره خبرې

چوکی های مخصوص کارت توزیع می شود.

ب) در توزیع کارت نوبت مراعات می شود.

ماده شصت و سوم:

مشاهدان باید از هرگونه اعمالی که نظم و آرامش جلسه را اخلاص نمایند، خوداری کنند. به کف زدن و گفتگو نپرداخته و در امور مجلس مداخله کرده نمی توانند.

ماده شصت و چهارم:

مشاهدان اجازه ندارند تا از محل مخصوص شان با اعضای جرگه در تالار

وکړي. همداشان د غونډې په ترڅ باید په انګړ او دهلیزونو کې له غړیو سره خبرې ونه کړي.

یوولسم فصل

رایه ورکول

پنځه شپېتمه ماده:

د هر غړي رایه د هغه شخصي حق دی چې په مستقیمه توګه کارول کېږي. د جرګې غړي د رایو له توافق سره سره حق نه لري چې د یوه غړي د ارادې خلاف د هغه رایه تفسیر، شمېر او حساب کړي.

صحت نمایند. همچنان در اثنای جلسه نباید در محوطه و دهلیزها با اعضا به گفتگو پردازند.

فصل یازدهم

رأی دهی

ماده شصت و پنجم:

رأی هر عضو، یک حق شخصی بوده که به صورت مستقیم استعمال می گردد. اعضای جرگه ولو به توافق آراء حق ندارند که رأی یک عضو را خلاف اراده وی تفسیر، شمارش و حساب کنند.

شپږ شپېتمه ماده:

په عمومي غونډو کې رایه اخیستل څرگنده وي، مگر دا چې د موضوع خصوصیت د هغې سري والی ایجاب کړي. څرگنده رایه اخیستل د لاس یا کارت په پورته کولو یا په بېله توګه د هر کتار په ولاړېدلو او کښېناستلو او یا په الکترونکي ډول او همداشان پټه رایه اچونه د رایې ورکولو د ځانګړو پانېو په وسیله ترسره کېږي.

اووه شپېتمه ماده:

۱- په هغه صورت کې چې لس غړي د رایې اچونې پر پایلو باندې د سپین کارت په پورته کولو شک څرګند

ماده شصت و ششم:

رای گیری در جلسات عمومی علنی می باشد؛ مگر اینکه خصوصیت موضوع سری بودن آنرا ایجاب نماید. رای گیری علنی با بلند کردن دست یا کارت یا نشستن و برخاستن هر ردیف به طور جداگانه و یا به شیوه الکترونیکی و رای گیری سری توسط اوراق مخصوص رای دهی صورت می گیرد.

ماده شصت و هفتم:

۱- در صورتیکه ده عضو در مورد نتایج رای گیری با بلند کردن کارت سفید اظهار

کړي، ریس د جرگی له غړیو
 څخه د کښېناستو او ولاړېدو
 په وسیله د رایې اخیستل
 غوښتنه کوي او د شک د بیا
 تکرار په صورت کې رایه
 اخیستل په صندوقونو کې د
 رایې اخیستل پانېو په اچولو
 سره په څرگنده توګه صورت
 مومي.

۲- د لسو غړیو په وړاندیز او د
 اکثریتو حاضر و غړیو په
 تصویب رایه اچونه په هر مورد
 کې په سري توګه صورت
 موندلی شي.

۳- هیڅ یو غړی نه شي کولای
 چې د رایې شمېرلو له پېل
 څخه وروسته رایه ورکړي.

شک نمایند، رئیس از اعضای
 جرگه تقاضای رأی
 گیری به وسیله
 نشستن و برخاستن را می
 نماید و در صورت تکرار
 شک، رأی گیری با انداختن
 ورق رأی دهی در صندوق ها
 به طور علنی صورت می
 پذیرد.

۲- با پیشنهاد ده عضو و
 تصویب اکثریت حاضر
 رأی گیری در هر
 موردی می تواند به طور
 سری صورت گیرد.

۳- هیچ عضو نمی تواند بعد
 از آغاز شمارش آراء، رأی
 دهد.

۴- د رایې اخیستل په بهیر کې هیڅ یوه غړي ته د خبرو اجازه نه ورکول کېږي.

۵- د رایې اخیستل د تصویب او پایلې تراعلان وروسته پر تصویب شوې موضوع باندې د دویم ځل لپاره بحث نه کېږي.

۶- د رایه ورکولو پر مهال د غونډې غړي مکلف دي، چې له لړلیک سره سم خپلې رایې په صندوق کې واچوي او پر صندوق د ګڼه ګونې او نورو غړیو ته له مزاحمت کولو څخه ډډه وکړي.

اته شپېتمه ماده:

هر غړی د رایې اچونې پانې پخپله په صندوق کې اچوي

۴- در هنگام رأی گیری به هیچ عضو اجازه صحبت داده نمی شود.

۵- بعد از تصویب و اعلان نتایج رأی گیری روی موضوع تصویب شده دوباره بحث صورت نمی گیرد.

۶- حین رأی دهی اعضای مجلس مکلف اند، مطابق فهرست رأی خود را به صندوق انداخته، از ایجاد ازدحام بالای صندوق و مزاحمت برای دیگر اعضا پرهیز نمایند.

ماده شصت و هشتم:

هر عضو شخصاً ورق رأی را در صندوق انداخته

چې د جرگې د منشي او د
منشي د نایب له خوا د
دارالانشاد کارکوونکو په
همکاری څارل کېږي.

شنه پاڼه: موافقه رایه؛

سره پاڼه: مخالفه رایه؛

سپینه پاڼه: ممتنع رایه
ده.

هیڅ یو غړی په
صندوق کې تر یوې
زیاتې رایې نه شي
اچولی، غړی د خپلې
رایې حق بل چاته
تفویض کولی نه شي.

د رایو صندوقونه د جرگې د
غړیو پر وړاندې اېښودل
کېږي، رییس د صندوقونو

که توسط منشي و نائب
منشي جرگه به همکاری
کارمندان دارالانشاء نظارت
می شود.

ورق سبز: رأی موافق؛

ورق سرخ: رأی مخالف؛

ورق سفید: رأی ممتنع می
باشد.

هر عضو بیشتر از یک
ورق رأی را در صندوق
انداخته نمی تواند. عضو
حق رأی خویش را به
شخص دیگری تفویض
کرده نمی تواند.

صندوق های رأی دهی در
محضر اعضای جرگه قرار داده
می شود. رئیس باز شدن

خلاصول په دې جملو کې
اعلانوي:

"صندوقونه خلاص کړئ!"

د صندوقونو د خلاصون په
بهر کې هېڅ غړي ته د خبرو
اجازه نه ورکول کېږي.

د جرگې رييس د رايې اچونې
پايلې چې د منشي او د منشي د
نايب له خوا شمېرل شوې وي
اعلاموي. د جرگې رييس
يوازې په پټه (سري) رايه
اخيستل کې گډون کولی شي.
نه شپېتمه ماده:

د رايې اچونې په بهير کې د
ولسي جرگې او د کمېسيونونو
نصاب د ټولو غړيو په اکثريت
بشپړ او تصميمنه يې د

صندوق ها را با اين جمله
اعلام می دارد:

"صندوق ها را باز کنید!"

در جريان باز کردن صندوق
ها به هيچ عضو اجازه صحبت
داده نمی شود.

رئيس جرگه نتیجه رأی گیری
را که توسط منشی و نایب
منشی شمارش شده اعلام می
نماید. رئيس جرگه صرف در
رأی گیری سری اشتراک
کرده میتواند.

ماده شصت و نهم:

نصاب ولسي جرگه و
کمیسیون های آن هنگام رأی
گیری، با حضور اکثريت کل
اعضاء تکميل و تصاميم آن

حاضر و غړيو په اکثريت سره نیول کېږي. مگر دا چې په اساسي قانون او د کورنیو دندو په اصولو کې بل ډول وړاندوینه شوې وي.

د اساسي قانون د دوه نویمې مادې له مخې د ټولو غړيو په اکثريت د وزیرانو عزل، د اساسي قانون د نهه شپېتمې مادې له مخې په دوه ثلثه د ولسمشر عزل، د اساسي قانون د یو سل او اووه ویشتې مادې له مخې د سترې محکمې د غړيو عزل، د اساسي قانون د سلمې مادې له مخې د مشرانو جرگې د تصویب ردول، د اساسي قانون د څلور نویمې

با اکثریت حاضر اتخاذ می گردد. مگر در مواردی که در قانون اساسی و اصول وظایف داخلی به شرح آتی مسجل یافته است.

موارد اکثریت کل برای عزل وزرا، حسب ماده نود و دوم قانون اساسی، دو ثلث برای عزل رئیس جمهور حسب ماده شصت و نهم قانون اساسی، عزل اعضای ستره محکمه حسب ماده یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی، رد تصویب مشرانو جرگه حسب ماده صدم قانون اساسی، رد عدم موافقه رئیس جمهور حسب

مادې له مخې د ولسمشر د نه موافقې ردول، او د دغو اصولو د یوولسمې مادې له مخې د ولسي جرگې د اداري پلاوي عزل ترسره کېږي.

د جرگې او کمېسیونونو د نصاب د نه پوره کېدو په صورت کې رایه اخیستل اعتبار نه لري.

د حاضر و غړیو د یوه ثلث په لیکنې غوښتنه او د حاضر و غړیو د دوو ثلثو په تصویب سره هغه موضوع چې مخکې د جرگې له خوا تصویب شوې وي، تعدیل او یا حذفېږي.

اویایمه ماده:

د ولسي جرگې هغه

ماده نود وچهارم قانون اساسی و عزل اعضای هیأت اداری ولسی جرگه حسب ماده یازدهم این اصول انجام می شود.

رأی گیری در جرگه و کمیسیون های آن بدون تکمیل نصاب حایز اعتبار نمی باشد.

با تقاضای کتبی یک ثلث اعضای حاضر و تصویب دو ثلث کل اعضا، موضوعی که قبلاً به تصویب اعضای جرگه رسیده باشد تعدیل و یا حذف می گردد.

ماده هفتم:

آن عده از اعضای

غږي چې شهيد،
مستعفي، معزول او يا
داسې معلول يا معيوب
شي چې په دايمي
ډول خپلې دندې ته
رسېدنه ونه کړای شي،
يا پر بله دولتي دنده
گومارل کېږي، په
نصاب کې نه شاملېږي
او د غوندې نصاب د
پاتې وکیلانو پر بنسټ
محاسبه کېږي.

يو اويايمه ماده:

دا چې د اساسي قانون د
حکومونو له مخې د يوې
موضوع تصويب د حاضرو
اکثریت ايجابوي؛ د حاضرو د

ولسي جرگه که شهيد،
مستعفي، معزول و يا
طوري معلول و يا
معيوب می شوند که به
طور دايم به وظیفه خود
رسيدگی کرده نمی
توانند و يا به پست های
ديگر دولتي مؤظف می
گردند، شامل نصاب
نبوده و نصاب مجلس
بر اساس وکلای باقی
مانده محاسبه می گردد.

ماده هفتاد و یکم:

چون مطابق احکام قانون
اساسی تصویب یک موضوع
ایجاب اکثریت حاضر را می
نماید، تثبیت اکثریت حاضر

اکثریت تثبیت د رایې اچونې د کارول شویو پاڼو له مخې ترسره کېږي.

خرگنده رایه اخیستل په لاندې ډول ترسره کېږي:

۱- منشي د رایې اخیستل پیل اعلانوي او له غړیو څخه غواړي چې په خپلو ځایونو کې کښېني؛

۲- منشي د جرگې په تالار کې حاضر غړي شمېري او حاضر اکثریت اعلانوي؛

۳- وروسته رایه اخیستل پیلېږي.

د رایو د مساوي توب په صورت کې، د رییس رایه

برویت اوراق رأی دهی که استعمال شده، صورت می گیرد.

رأی گیری علنی به ترتیب ذیل صورت می گیرد:

۱- منشی آغاز رأی گیری را اعلان نموده از اعضاء تقاضا می نماید تا به جاهای خویش بنشینند؛

۲- منشی تعداد اعضای موجود در تالار جلسه را شمارش نموده عدد اکثریت حاضر را اعلان می نماید؛

۳- سپس رأی گیری آغاز می گردد.

در صورت تساوی آراء، رأی رئیس تعیین کننده

ټاكونکې ده.

د رایې اخیستل پایلې ثبت او
د جرگې په رسمي خپرونه کې
خپرېږي.

می باشد.

نتایج رأی گیری ثبت گردیده
و سپس در نشریه رسمی جرگه
نشر می گردد.

دوولسم فصل

انضباطي تدبيرونه

دوه اويايمه ماده:

د جرگې رییس د عمومي
غونډو د نظم او څارنې دنده
پر غاړه لري.

درې اويايمه ماده:

د جرگې غړي د لاندنيو
سرغړونو په صورت کې د
انضباطي تدبيرونو د تطبيق
مستوجب گرځي:

۱- د ملي شورا انگرته د هر

فصل دوازدهم

تدابیر انضباطی

ماده هفتاد و دوم:

رئیس جرگه وظیفه کنترول و
نظم جلسات عمومی جرگه را
بر عهده دارد.

ماده هفتاد و سوم:

اعضای جرگه در صورت
ارتکاب تخلفات ذیل
مستوجب تطبیق تدابیر
انضباطی می شوند:

۱- حمل هر نوع سلاح در

ډول ولسي وړل؛

۲- د حاضري په پام کې نه نیول، د اعتراض په توګه د سندونو شکول، په غونډه کې د بې موره او پاروونکو شعارونو ورکول؛

۳- د جرګې د کورنيو دندو د اصولو نه رعیتول؛

۴- د غړي ګواښل او ډارول او په نورو تور او درواغ لګول، د جرګې د اداري پلاوي غړيو، د دارالانشاء کارکوونکو او یا هم نورو دولتي چارواکو ته سپکاوی او بې حرمتي؛

۵- د اساسي قانون له یوسلو دوه پنځوسمې مادې سره په ټکر کې پر نورو دندو

محوطه شورای ملی؛

۲- عدم پابندی به حاضري، پاره کردن اسناد به عنوان اعتراض، دادن شعارهای تخریش کننده و بی مورد؛

۳- عدم رعایت اصول وظایف داخلی جرگه؛

۴- تهدید و تخویف عضو، بستن افتراء و اتهام به دیگران، توهین و هتک حرمت به هیأت اداری، مقامات دولتی و کارکنان دارالانشاء؛

۵- اشتغال به وظایف دیگری که در مغایرت به احکام ماده یکصد و پنجاه و دوم قانون

بوختېدل.

اساسی باشد.

الف: دپورتنیو مندرجو موادو د سرغړونو لپاره لاندېني انضباطي تدبیرونه په پام کې نیول شوي دي:

۱- توصیه؛

۱- توصیه؛

۲- اخطار؛

۲- اخطار؛

۳- د جرگې په رسمي خپرونه کې د سرغړوونکي غړي نوم خپرول؛

۳- نشر نام عضو متخلف درجړیـده رسمی جرگه؛

۴- د همغې ورځې له غونډې نه د سرغړوونکي غړي ایستل.

۴- اخراج عضو متخلف از شرکت در جلسه همان روز.

ب: د سرغړوونکي غړي د نظرونو تر اورېدو وروسته له یوې ورځې تر شلو ورځو پورې د سرغړوونکي غړي ایستل د اداري پلاوي په

ب: اخراج عضو متخلف از جلسه بیش از یک روز الی بیست روز بعد از استماع اظهارات عضو متخلف به پیشنهاد هیأت اداری و

وړاندیز او د جرگې په
تصویب سره صورت مومي.
که چېرې سرغړونکی عمداً
غونډې ته ننوځي، رییس د
هغه د بیا ایستلو لپاره له
انضباطي تدبیرونو کار اخلي.

د غړیتوب ځنډېدل **څلور او یایمه ماده:**

(۱) اداري پلاوی مکلف
دی په لاندې حالاتو کې
په ورپسې اجلاس کې د
جرگې د غړي غړیتوب
وځنډوي:

۱- هغه غړی چې په یوه
اجلاس (په کمسیونونو او
عمومي غونډه) کې په پرلپسې
یا وقفه یي توګه تر

تصویب جرګه صورت می
گیرد. و در صورتیکه عضو
متخلف عمداً به جلسه حاضر
گردد، رئیس برای اخراج
مجددش، تدابیر انضباتی را
اعمال می نماید.

تعلیق عضویت **ماده هفتاد و چهارم:**

(۱) هیأت اداری مکلف است
عضو جرګه را در ارتکاب
حالات ذیل، عضویتش را در
اجلاس بعدی به حالت تعلیق
قرار دهد:

۱- عضویکه بیش از ۴۴
روز در یک اجلاس
(در کمیسیون ها و
مجلس عمومی) غیابت

خلورخلو پښتو زياتې ورځې
ناسوب و گڼل شي؛

۲- د جرگې تالار ته دننه د هر
ډول وسلې وړل؛

۳- د تالار، رييسانو
کميټې او کميسيونونو د
غونډو پر مهال پر رييس،
د اداري پلاوي پر غړيو
او د جرگې پر غړيو
فزيکي بريد.

د دندې د ځنډېدو په حالت
کې د هغه معاش او نور
امتيازونه نه ورکول کېږي.

(۲) هغه غړي چې د يوه
اجلاس په ترڅ کې ۲۰ ورځې
پرلپسې ناسوب و گڼل شي، له
ټولو امتيازونو بې برخې کېږي

مسلسل و يا وقفه يي
داشته باشد؛

۲- حمل هر نوع سلاح در
داخل تالار جرگه؛

۳- حمله فزيکي بالاي
رئيس، اعضاي هيأت
اداري و اعضاي جرگه
در هنگام جلسات تالار،
کميته رؤسا و
کميسیونها؛

در حالت تعليق، معاش و ساير
امتيازات وی پرداخته نمی
شود.

(۲) عضوی که در طی یک
اجلاس ۲۰ روز غیرحاضری
مسلسل داشته باشد، از تمام
امتيازات محروم و حق

او د هماغه اجلاس په غونډو
کې د گډون حق نه لري.
پنځه او یایمه ماده:

که تر ټاکلې مودې مخکې
نوموړی غړی قصداً وغواړي،
چې غونډې ته ننوځي، اداري
پلاوی د دده د ننوتو مخه نیسي
او د ده په اړوند انضباطي
تدبیرونه د جرگې د پرېکړې پر
بنسټ دوه چنده کيږي.

د یار لسم فصل

د مقرریو د تایید یار د وړاندیز

د باور رایه

شپږ او یایمه ماده:

د اساسي قانون د اته شپېتمې

اشتراک در جلسات همان
اجلاس را ندارد.
ماده هفتاد و پنجم:

هر گاه عضو مذکور قبل از
اتمام موعد معینه بخواهد عنفاً
به مجلس داخل شود، هیأت
اداری از ورود اش ممانعت به
عمل آورده و تدابیر انضباطی
درباره وی به تصمیم جرگه
مضاعف می گردد.

فصل سیزدهم

پیشنهاد تأیید یار د مقرری ها

رأی اعتماد

ماده هفتاد و ششم:

رئیس جمهور خود شخصاً بر

مادې پر بنسټ ولسمشر پخپله خپل مرستيالان په رسمي توگه جرگې ته ورپېژني او نور پاتې کسان د اساسي قانون د څلور شپېتمې او يو سل او اووه پڅوسمې مادې د يوولسم او دوولسم جزونو مندرج اشخاص خپله ولسمشر او يا د هغه د مرستيالانو له خوا رسماً جرگې ته ورپېژندل کيږي.

د وړاندیز شويو اشخاصو د سوانحو لاندیز، د تابعیت سند فوتوکاپي، د واکمنو ارگانونو له خوا ارزول شوي تحصیلي اسناد او کاري سوابق په پارلماني چارو کې د دولت د

حسب ماده شصت و هشتم قانون اساسي معاونین خود را رسماً به جرگه معرفی می نماید. اما بقیه اشخاص مندرج اجزای ۱۱ و ۱۲ ماده شصت و چهارم و ماده یکصد و پنجا وهفتم قانون اساسی را شخصاً خودش و یا یکی از معاونین وی رسماً به جرگه معرفی می نماید.

خلص سوانح، فوتوکاپي سند تابعیت، اسناد تحصیلي ارزیابی شده ارگان ذیصلاح و سوابق کاري اعضای پیشنهادی توسط وزیر دولت در امور پارلمانی در اختیار

وزير له خوا د جرگې په واک کې ورکول کېږي. جرگه د پوره مدارکوله رسېدلو لېترلېره څلور ورځې وروسته د هغو په اړه لازم تصميم نيسي.

ولسي جرگه د وزارتونو شمېر، د اساسي قانون د نوي يمې مادې د څلورم جزمطابق تصويبوي.

اوو اوويایمه ماده:

د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې په (۱۱ او ۱۲) جزونو کې د ليکل شويو وزيرانو او د اساسي قانون په اته شپېتمه او يو سل او اووه پنځوسمه ماده کې درج شويو ذواتو لپاره رايې په

جرگه قرار داده می شود. جرگه حد اقل چهار روز بعد از وصول مدارک مکمل، در مورد تصميم لازم اتخاذ می کند.

ولسي جرگه تعداد وزارتخانه ها را طبق جزء چهارم ماده نودم قانون اساسی مورد تصویب قرار می دهد.

ماده هفتاد و هفتم:

رأی دهی برای وزراء و بقیه ذوات مندرج اجزای (۱۱ و ۱۲) ماده شصت چهارم و ذوات مندرج مواد شصت و هشتم و یکصد و پنجا و هفتم قانون اساسی بر مبنای رأی

مستقیمه، پټه او انفرادي توگه ورکول کېږي.

د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې په (۱۱ او ۱۲) جزونو، او په اته شپېتمه او یو سل او اووه پنځوسمه ماده کې مندرج وزیران او نور ذوات عمومي غونډې ته حاضرېږي او خپل کاري پروگرام روښانوي.

اته او یایمه ماده:

هغه شخص چې د وزیر په توگه معرفي کېږي باید د اساسي قانون له دوه او یایمې مادې سره سم، لاندې شرایط ولري:

۱- یوازې د افغانستان تابعیت ولري.

مستقیم، سري و انفرادی صورت می گیرد.

هر وزیر و بقیه ذوات مندرج اجزای (۱۱ و ۱۲) ماده شصت و چهارم، ماده شصت و هشتم و یکصد و پنجاوه هفتم قانون اساسی در جلسه عمومی حاضر شده و برنامه کاری خویش را توضیح می دهد.

ماده هفتاد و هشتم:

شخصی که به حیث وزیر معرفی می شود باید مطابق ماده هفتاد و دوم قانون اساسی، شرایط ذیل را داشته باشد:

۱- تنها حامل تابعیت افغانستان باشد؛

۲- که چېرې د وزارت نومانده د کوم بل هېواد تابعیت هم ولري د اساسي قانون د دوه اویایمې مادې د لومړي جز له حکم سره سم رد دی.

۳- که تابعیت یې ترک کړی وي، له اړوند هېواد څخه د تابعیت د ترک اسناد دې د متبوع هېواد او افغانستان د بهرنیو چارو وزارت په تایید وړاندې کړي.

۴- د متبوع هېواد د تابعیت د ترک اسناد د نړیوالو چارو کمیسیون څېړي.

۵- د تابعیت پېژند پانه، عمر او د افغانستان هېواد د تابعیت پخواني اسناد یې، چې لغوه

۲- اگر نامزد وزارت، تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد، حسب حکم جز اول ماده هفتاد دوم قانون اساسی رد می باشد؛

۳- اگر ترک تابعیت کرده باشد، اسناد ترک تابعیت را از کشور مربوط با تأیید وزارت خارجه کشور متبوع و افغانستان ارائه کند؛

۴- اسناد ترک تابعیت کشور متبوع را کمیسیون امور بین المللی بررسی می کند؛

۵- تذکره تابعیت، سن آن را و اسناد قبلی تابعیت کشور افغانستان را که ملغی نشده

شوی نه وي د کورنیو چارو
کمېسیون یې څېړي.

۶- تحصیلي اسناد د دیني او
کلتوري چارو، پوهنې، لوړو
زده کړو، ارشاد، حج او
اوقافو کمېسیون څېړي.

۷- د نه مسوولیت مسایل او
مالي باقیداري یې د مرکزي
پلټنې او د قانون پر پلي کېدو د
څار کمېسیون څېړي.

۸- د اساسي قانون د دوه
اویایمې مادې له ۴ جز سره
سم (د محکمې له لوري د
بشري ضد جرمونو او جنایت
په ارتکاب او یا د مدني حقونو
په بې برخې والي محکوم
شوی نه وي) عدلي او قضایي

باشد، کمیسیون امور داخلی
بررسی می کند؛

۶- اسناد تحصیلی را کمیسیون
امور دینی، فرهنگی، معارف،
تحصیلات عالی، ارشاد، حج و
اوقاف بررسی می کند؛

۷- مسایل عدم مسؤولیت و
باقیداری مالی آن را کمیسیون
تفتیش مرکزی و نظارت بر
اجرای قانون بررسی می کند؛

۸- طبق جزء (۴) ماده
هفتاد و دوم قانون اساسی
(از طرف محکمه به ارتکاب
جرائم ضد بشری، جنایت و یا
حرمان از حقوق مدنی محکوم
نشده باشد) را کمیسیون امور
عدلی و قضایی بررسی می

کمېسیون يې خبري.

نهه اویایمه ماده:

کند.

ماده هفتاد و نهم:

۱- د هر دایمي کمېسیون او د هرې پارلماني ډلې یو کس له اداري پلاوي سره د خپل نامه له ثبتولو وروسته کولی شي د اساسي قانون د خلور شپېتمې مادې د ۱۱ او ۱۲ جزونو درج شویو نوماند وزیرانو او نورو مندرجو ذواتو او د اته شپېتمې او یو سل او اووه پنځوسمې مادې مندرجو ذواتو څخه په لنډه توگه خپلې تخصیصي پوښتنې وکړي او ځوابونه یې ترلاسه کړي.

۲- غړي هم کولی شي د اړتیا په صورت کې

۱- له هر کمیسیون دایمي یو کس نفر و او هر گروپ پارلماني یو کس نفر بعد از ثبت نام از طریق هیأت اداری جرگه می تواند از نامزد وزیر و بقیه ذوات مندرج اجزای (۱۱ و ۱۲) ماده شصت و چهارم و ذوات مندرج مواد شصت و هشتم و یکصد و پنجاه و هفتم قانون اساسی سؤالات تخصیصی مختصر نموده و جواب دریافت نماید.

۲- اعضاء نیز می توانند در صورت لزوم سؤال کتبی را

پخپله وزیر ته لیکل شوې پوښتنه ورکړي.

۳- د پوښتنو د ځوابونو تر پروسې وروسته د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې په (۱۱) او (۱۲) جزونو کې مندرجو ذواتو او د اساسي قانون د اته شپېتمې او یو سل او اووه پنځوسمې مادې شاملو نورو ذواتو ته رایه اخیستل پیلېږي، او د رایې ورکولو پایلې هم په هماغه ورځ اعلانېږي.

۴- د هرې پوښتنې وخت باید له دریو دقیقو او د ځوابونو ټول وخت باید له یوه نیم ساعت څخه اوږد نه وي.

به اشخاص فوق الذکر تقدیم نمایند.

۳ بعد از ختم پروسه سؤال و جواب از وزراء و بقیه ذوات مندرج اجزای (۱۱ و ۱۲) ماده شصت و چهارم و ذوات مندرج مواد شصت و هشتم و یکصد و پنجاه و هفتم قانون اساسی رأی گیری آغاز و نتیجه آن در همان روز اعلان می گردد.

۴ -وقت هر سؤال نباید بیشتر از سه دقیقه و مجموع جوابها نباید بیشتر از یک و نیم ساعت باشد.

اتیایمه ماده:

که چېرې د وړاندیز شوی وزیر او یا د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې په (۱۱) او (۱۲) جزونو کې او اته شپېتمه مادې او یو سلو اووه پنځوسمه مادې له مندرجو کسانو څخه یو تن د جرگې له خوا رد شي، هماغه کس په هماغه پوست او په هماغه تقنیني دوره کې د دویم ځل لپاره جرگې ته معرفي کېدای نه شي.

ماده هشتادم:

در صورتیکه وزیر پیشنهادی یا یکی از ذوات مندرج اجزای (۱۱ و ۱۲) ماده شصت چهارم، ماده شصت و هشتم و ماده یک صد و پنجاه و هفتم قانون اساسی از جانب جرگه رد گردد، شخص مذکور برای بار دوم در عین پست در همان دوره تقنینیه معرفی شده نمی تواند.

خوار لسم فصل

د قانون جوړولو پړاوونه

د قانون د طرحې پېژندنه

يواتيايمه ماده:

۱ - حکومت د قانون طرحه يا پخپله يا د قضايي واک په حدودو کې د سترې محکمې له خوا د عدليې وزير او هغه وزير په لاسليک چې د قانون طرحه ور پورې اړه لري، په پارلماني چارو کې د دولت د وزير په واسطه د قانون د طرحې پر اړتيا توضيحي يادښت جرگې ته وړاندې کوي.

۲ - همداشان جرگه کولی شي د قانون طرحه د خپلو لسو

فصل چهاردهم

مراحل قانونگذاری

معرفی طرح قانون

ماده هشتاد و یکم:

۱ - حکومت طرح قانون را يا از جانب خویش و يا در حدود صلاحیت قضايی از جانب ستره محکمه به امضای وزير عدليه و وزيری که طرح قانون عمدتاً با او ارتباط دارد توسط وزير دولت در امور پارلمانی به انضمام يادداشت توضيحي مبنی بر ضرورت طرح قانون به جرگه ارائه می نماید.

۲ - جرگه نیز می تواند طرح قانون را توسط ده

تنو غړيو په واسطه له توضيحي يادښت سره يو ځای د قانون د طرحې د اړتيا پر بنسټ د وړاندیز کوونکو غړيو په لاسليک د جرگې رياست ته وسپاري.

دوه اتيايمه ماده:

۱- د جرگې رييس د قانون طرحه د اساسي قانون د اووه نوييمې مادې د درېيم پراگراف په مطابقت کې د عمومي غونډې په اجنډا کې د ځای پر ځای کولو په موخه حد اکثر د يوې مياشتې په لړ کې د رييسانو کمېټې ته وړاندیز کوي.

۲- د جرگې رييس په

نفر از اعضای خویش با انضمام یادداشت توضیحي مبنی بر ضرورت طرح قانون و امضای اعضای پیشنهاد کننده به ریاست جرگه تسلیم نماید.

ماده هشتاد و دوم:

۱- رئیس جرگه طرح قانون را غرض اندراج در آجندای مجلس عمومی در مطابقت با پاراگراف سوم ماده نود و هفتم قانون اساسی حد اکثر در خلال مدت یک ماه به کمیته رؤسا پیشنهاد می نماید.

۲- رئیس جرگه وزیر

پارلماني چارو کې د دولت وزیر او هغه وزیر چې طرحه ور پورې اړه لري د طرحې د رسمي معرفي لپاره عمومي غونډې ته د راتگ بلنه ورکوي.

۳- د حکومت او یا د جرگې د غړيو د قانون طرحه ثبت او په عمومي غونډه کې اعلانېږي.

۴- د طرحې د ورپېژندلو په بهیر کې مباحثه صورت نه مومي.

رییس یاده طرحه تر معرفي وروسته اړوند کمېسیون ته راجع کوي.

د جرگې رییس د غړيو د طرحې له ترلاسه کولو

دولت در امور پارلماني و وزیري را که طرح به او ارتباط دارد جهت معرفي رسمي طرح به جلسه عمومي دعوت می نماید.

۳- طرح قانون معرفي شده حکومت یا طرح اعضای جرگه ثبت و در جلسه عمومي اعلان می گردد.

۴- در جریان معرفي طرح مباحثه صورت نمی گیرد.

رئیس طرح مذکور را بعد از معرفي، به کمیسیون مربوطه ارجاع می نماید.

رئیس جرگه طرح اعضاء را بعد از دریافت

وروسته د اساسي قانون د اووه نویمې مادې د وروستي پراگراف پر بنسټ د غونډې د یو پر پنځم غړیو د تایید لپاره رایې اخیستلو ته وړاندې کوي او حد اکثر د یوې میاشتې په ترڅ کې د غونډې په کاري لړلیک کې شاملېږي.

دري اتيایمه ماده:

د اساسي قانون د اووه نویمې مادې پر بنسټ د قانون د طرحې د معرفۍ پر مهال حکومت، د کمېسیونونو ریيسان، د پارلماني ډلو ریيسان او یا د جرگې لس تنه غړي کولی شي د یادې طرحې د پراوونو د تېرولو لپاره د

آن، مطابق پاراگراف اخیر ماده نود و هفتم قانون اساسی جهت تأیید یک پنجم اعضای مجلس به رأی گذاشته و حد اکثر الی مدت یک ماه داخل فهرست کار مجلس می گردد.

ماده هشتاد و سوم:

بر اساس ماده نود و هفتم قانون اساسی حین معرفۍ یک طرح قانون حکومت، رؤسای کمیسیونها، رؤسای گروپ های پارلمانی و یا ده نفر از اعضای جرگه می توانند برای طی مراحل طرح مذکور تقاضای اولویت را

لومړيتوب غوښتنه وکړي.

په هغه صورت کې چې ياده غوښتنه د جرگې د اکثريت له خوا تاييد او تصويب شي، د جرگې په اجندا کې شاملېږي.

څلور اتيايمه ماده:

۱- حکومت چې د قانون طرحه او يا تقينې فرمان ولسي جرگې ته لېږي، د استرداد حق يې نه لري، بلکې د پام وړ تعديلونه غوندې ته وړاندې کوي.

۲- په هغه صورت کې چه د قانون طرحه په تقينې فرمان توشيح شې او ولسي جرگې هغه نه وي تصويب کړي، حکومت د هغې په اړه بل

نمايند.

تقاضای مذکور در صورتیکه از جانب اکثريت جرگه تصويب شود درج آجندای جرگه می گردد.

ماده هشاد و چهارم:

۱- حکومت طرح قانون و يا فرمان تقينی را که به ولسي جرگه می فرستد، حق استرداد آن را نداشته؛ بلکه تعديلات مورد نظر را به مجلس ارائه می دارد.

۲- در صورتی که طرح قانونی به فرمان تقينی توشيح گردد و ولسي جرگه آن را تصويب نکرده باشد، حکومت فرمانی تقينی

تقینې فرمان صادر کړي،
ولسي جرگه د دویمې طرحې
د پړاوونو پر تېرولو مکلفه نه
ده.

دیگری را پیرامون آن صادر
نماید، ولسي جرگه مکلف به
طی مراحل طرح دومی نمی
باشد.

په دایمي کمېسیونونو کې د قانون د طرحې پړاوونه پنځه اټایمه ماده:

اړوند کمېسیون چې د قانون
طرحه د رییس له خوا ورته
لېږل شوې وي، باید د ۲۰
ورځو په موده کې یې تصویب
کړي.

طی مراحل طرح قانون در کمیسیون های دایمي ماد هشتاد و پنجم:

کمیسیون مربوط، طرح
قانون را که از جانب رئیس،
برایش ارجاع گردیده، باید در
مدت ۲۰ روز به تصویب
برساند.

ځانګړی کمېسیون د اړتیا په
صورت کې د ادارې واکمن
استازی چې وړاندیز شوې
طرحه ور پورې اړونده ده، د

کمیسیون اختصاصی
عندالضرورت نمایند
ذیصلاح اداره را که طرح
پیشنهادی به آن تعلق می

توضیحاتو د وړاندې کولو
لپاره کمېسیون ته وربولي.

شپړاتيايمه ماده:

په کمېسیون کې د قانون
د هرې طرحې لپاره د
کمېسیون د رییس له خوا یو
غړی د رپورټر په توګه ټاکل
کېږي.

رپورټر خپل رپوټ چې
تعدیل، حذف،
بدلون او ایزاد لري،
تهیه او د یادې طرحې یوه
نسخه یې نورو کمېسیونونو
ته لېږي.

کمېسیونونه په هغه موده کې
چې د ځانګړي کمېسیون له
خوا یې غوښتنه شوې ده، خپل

گیرد، جهت ارائه توضیحات
دعوت می نماید.

ماده هشتم و ششم:

برای هر طرح قانون در
کمیسیون از جانب رئیس
کمیسیون، یک
عضو گزارشگر تعیین می
گردد.

گزارشگر گزارش خویش را
که حاوی تعدیل، حذف،
ایزاد و تغییر می باشد، تهیه و
یک نسخه از طرح مذکور را
به کمیسیون های دیگر ارسال
می نماید.

کمیسیون ها در مدتی که از
طرف کمیسیون اختصاصی
تقاضا گردیده، تعدیلات خود

تعدیلونه چمتو کوي.

ځانگړی کمېسیون د نورو کمېسیونونو او پارلماني ډلو د تعدیلونو د توحید لپاره نېټه ټاکي، چې پر یاده نېټه د هر یوه کمېسیون رپورټر د اړوندو کمېسیونونو په استازیتوب د ځانگړي کمېسیون په غونډه کې گډون کوي. د کمېسیونونو تعدیلونه په لیکلې بڼه ځانگړي کمېسیون ته استول کېږي.

ځانگړی کمېسیون د نورو کمېسیونونو وړاندیز شوي تعدیلونه چې د رپورټرانو له خوا چمتو شوي تر بحث لاندې

را آماده می سازند.

کمیسیون اختصاصی تاریخی را جهت توحید تعديلات کمیسیون های دیگر و گروپهای پارلمانی تعیین نموده که در تاریخ مذکور گزارشگر هر کمیسیون به نمایندگی از کمیسیون های مربوط خویش در جلسه کمیسیون اختصاصی اشتراک می ورزند. تعديلات از جانب کمیسیون ها کتباً به کمیسیون اختصاصی ارسال می گردد.

کمیسیون اختصاصی تعديلات پیشنهادی کمیسیون های دیگر را که توسط گزارشگران آنها تهیه شده، مورد بحث قرار

نیسي او توحید کوي یې.

توحیدي طرحه د ریسانو د کمیټې له لارې عمومي غونډې ته د تصویب لپاره لېږل کېږي.

په عمومي غونډه کې د قانون

د طرحې پړاوونه

اووه اتیایمه ماده:

په عمومي غونډه کې یوازې پر هغو مادو بحث او رایه اخیستل ترسره کېږي چې یو یا څو کمېسیونونه ورباندې توافق ونه لري.

د کمېسیونونو د گډې غونډې د اتفاق وړ مادې له لوستلو او بحث پرته رایې اچونې ته وړاندې کېږي.

داده، توحید می نماید.

طرح توحیدی از طریق کمیته رؤسا جهت تصویب به جلسه عمومی ارجاع می گردد.

طی مراحل طرح قانون در

جلسه عمومی

ماده هشتاد و هفتم:

در مجلس عمومی صرف روی آن ماده های بحث و رأی گیری صورت می گیرد که یک و یا چند کمیسیون با آن توافق نداشته باشند.

ماده های مورد اتفاق جلسات مشترک کمیسیون ها بدون قرائت و بحث مورد رأی گیری قرار می گیرند.

اته اتيایمه ماده:

په هغه صورت کې چې د طرحې له مادو څخه یوه ماده د ځانګړي کمېسیون د پرېکړې پر خلاف چاپ شوې وي، د کمېسیونونو رپورټران کولی شي د لوستونکي پام چاپي تېروتنې ته واړوي.

ماده هشتاد و هاشتم:

در صورتیکه یکی از ماده های طرح خلاف فیصله کمیسیون اختصاصی به طبع رسیده باشد، گزارشگران کمیسیون ها می توانند قرائت کننده را متوجه اشتباه طباعتی بسازند.

پنځلسم فصل

د بودیجې د پړاوونو تېرول

نه اتيایمه ماده:

د دولت بودیجه له مشرانو جرگې نه د ولسي جرگې د دارالانشا لوی ریاست ته د مشرانو جرگې له مشورتي نظر سره یو ځای سپارل کېږي او د

فصل پانزدهم

طی مراحل بودجه

ماده هشتاد و نهم:

بودجه دولت از مشرانو جرگه به ریاست عمومی دارالانشاء ولسي جرگه توأم با نظر مشورتي مجلس مشرانو جرگه تسلیم داده شده و بعد از

ولسي جرگي د ريس تر کتلو (وکتل شو!) وروسته د تخصصي او فني څېړنو لپاره د مالي او بوديجي، عمومي محاسباتو او بانکي چارو کمېسيون ته لېږل کېږي.

د بوديجي يوه يوه کاپي د مالي او بوديجي، عمومي محاسباتو او بانکي چارو کمېسيون له خوا ټولو کمېسيونونو او پارلماني ډلو ته لېږل کېږي. هر يو کمېسيون ددې اصولو د مفرداتو د حکمونو پر بنسټ د بوديجي مفردات تحليل او تجزيه کوي او پايلې يې د خپل رپورټر په واسطه د توحيد په موخه د

ملاحظه شد ريس ولسي جرگه جهت تحليل و ارزيابي فني و تخصصي به کميسيون مالي و بودجه، محاسبات عمومي و اموربانکها احاله مي گردد.

يک يک نسخه بودجه از جانب کميسيون مالي و بودجه، محاسبات عمومي و اموربانکها به تمام کميسيون هاي دايمي و گروپ هاي پارلماني ارسال شده هر کميسيون بروفق احکام اين اصول مفردات بودجه را تحليل و تجزيه نموده، نتيجه را توسط گزارشگر مربوط خويش غرض توحيد به

مالي او بودیجې، عمومي محاسباتو او بانکي چارو کمېسیون ته وړاندې کوي.

نوي یمه ماده:

د دولت بودیجه د ماليې د وزارت له خوا د جلد په بڼه جوړېږي.

یونویمه ماده:

د مالي، بودیجې، عمومي محاسباتو او بانکي چارو کمېسیون د دولت د بودیجې په اړه خپل تحلیلي رپوټ له نورو کمېسیونونو سره له توحید وروسته د رایې ورکولو په موخه عمومي غونډې ته وړاندې کوي.

د مالي او بودیجې کمېسیون

کمېسیون مالي و بودجه، محاسبات عمومي و اموربانکها ارائه می نماید.

ماده نودم:

بودجه دولت از جانب وزارت مالیه به شکل مجلد ترتیب می گردد.

ماده نود و یکم:

کمېسیون مالي، بودجه، محاسبات عمومي و امور بانک ها، گزارش تحلیلي خویش را در مورد بودجه دولت بعد از توحید با کمېسیون ها، غرض بحث و رأی گیری به جلسه عمومي ارائه می نماید.

کمېسیون مالي و بودجه،

مكلف دى، د تصويب شوي
بوديجي يوه يوه كاپي
تر مهر او لاسليك وروسته د
دريو كاري ورځو په لړ
كې د جرگې دايمي
كميسيونونو او دولسي جرگې
د دارالانشاء لوى رياست ته
ولپري.

دوه نويمه ماده:

په عمومي غونډه كې
يوازې د كميسيونونو او
د پارلماني ډلو
رپورټران، د مالي او
بوديجي د كميسيون
رييس او رپورټر، د
ماليې وزير او د
حکومت متخصصين

محاسبات عمومي و
اموربانكها مكلف است يك
يك كاپي بودجه تصويب
شده را بعد از مهر و امضاء
طى مدت سه روز كارى به
كميسيون هاى دايمي و
رياست عمومي دارالانشاء
ولسي جرگه بفرستد.

ماده نود و دوم:

در جلسه عمومي صرف
گزارشگران كميسيون
ها و گروپ هاى
پارلماني، رئيس و
گزارشگر كميسيون
مالي و بودجه، وزير
ماليه و متخصصين
حکومت بحث مى

بحث کوي.

درې نويمه ماده:

د اساسي قانون د اته نوييمې مادې پر بنسټ تر هغه وخته پورې چې په عمومي غونډه کې د دولت قطعیه حساب پایلې ته نه وي رسېدلې، د دولت پر بودیجه باندې بحث نه ترسره کېږي. د جرگې له پرېکړې سره سم، د جرگې د نه قناعت په صورت کې اړوند وزیر د اساسي قانون له یو نویمې او دوه نویمې مادې سره سم د استجواب یا استيضاح لپاره راغونډتل کېږي.

نمایند.

ماده نود و سوم:

تا زمانیکه حساب قطعیه دولت مطابق ماده نود و هشتم قانون اساسی در جلسه عمومی نهائی نشده باشد، بـالای بودجه دولت بحث صورت گرفته نمی تواند. و در صورت عدم قناعت جرگه، حسب فیصله جرگه وزیر مربوط جهت استجواب و یا استيضاح مطابق ماده نود و یکم و نود و دوم قانون اساسی فراخوانده می شود.

فصل شانزدهم

ارتباط بین ولسی جرگه و

مشرانو جرگه

ماده نود و چهارم:

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را حسب ماده نود و هفتم قانون اساسی در صورتی به مشرانو جرگه می سپارد که تصویب نموده باشد. و در صورت رد آن، ضرورت ارسال آن به مشرانو جرگه نمی باشد؛ اما فرامین تقنینی حسب ماده هفتاد و نهم قانون اساسی ولسی جرگه ولو آن را رد نموده باشد، به مشرانو جرگه فرستاده می شود. و

شپاړسم فصل

دولسي جرگي او مشرانو

جرگي تر منځ اړيکي

څلور نویمه ماده:

ولسي جرگه د قانون وړاندیز شوې طرحه د اساسي قانون د اوه نویمې مادې پر بنسټ په هغه صورت کې مشرانو جرگې ته سپاري چې تصویب کړې یې وي او د رد په صورت کې یې مشرانو جرگې ته لېږل اړین نه دي. خو تقنیني فرمانونه د اساسي قانون د اوه نویمې مادې پر بنسټ که څه هم ولسي جرگې هغه رد کړي وي، مشرانو جرگې ته سپارل

کېږي. په هغه صورت کې چې مشرانو جرگه هغه رد کړي اعتبار له لاسه ورکوي.

پنځه نویمه ماده:

که چېرې یوه جرگه د بلې جرگې مصوبه رد کړي، د اساسي قانون د سلمې مادې پر بنسټ د اختلاف د لرې کولو لپاره د دواړو جرگو له خوا د غړیو په مساوي شمېر گډ پلاوی ټاکل کېږي.

د گډ پلاوي غړي د اړوند کمېسیون په وړاندیز او د عمومي غونډې په تصویب ټاکل کېږي.

شپږ نویمه ماده:

مشرانو جرگې ته د گډ پلاوي

درصورتی که مشرانو جرگه آن را رد نماید، از اعتبار ساقط می گردد.

ماده نود و پنجم:

هرگاه يك جرگه مصوبه جرگه ديگر را رد نمايد؛ مطابق ماده صدم قانون اساسی برای رفع اختلاف، هیأت مختلط از هر دو جرگه به تعداد مساوی تعیین می گردد.

اعضای هیأت مختلط به پیشنهاد کمیسیون مربوط و تصویب جلسه عمومی تعیین می گردند.

ماده نود و ششم:

معرفی هیأت مختلط به مشرانو

ور پېژندل د وړاندیز له تر لاسه کولو وروسته د یوې اونۍ په ترڅ کې صورت مومي.

اووه نویمه ماده:

د گډ پلاوي لومړنۍ غونډه د پلاوي له غړیو څخه تر ټولو د ډېر عمر لرونکي غړي تر مشرۍ لاندې د رییس او د هغه د مرستیال د ټاکلو په موخه جوړېږي.

دغه پلاوی خپل رییس او مرستیال د دې اصولو د شاملو موادو په رعایتولو سره په دې ترتیب چې رییس د یوې جرگې او مرستیال د بلې جرگې وي ټاکي.

گډ پلاوی د وړاندیز شوې

جرگه بعد از حصول پیشنهاد در ظرف یک هفته به عمل می آید.

ماده نود و هفتم:

اولین جلسه هیأت مختلط تحت ریاست مسن ترین عضو هیأت جهت انتخاب رئیس و معاون آن دایر می گردد.

این هیأت، رئیس و معاون خویش را به ترتیبی که رئیس از یک جرگه و معاون از جرگه دیگر باشد با رعایت مواد مندرج این اصول انتخاب می نماید.

هیأت مختلط مباحثات خود را

طرحې په اړه خپل بحثونه د تقنیني کمېسیونونو د کړنلارې پربنسټ تنظیموي. که چېرې د قانون طرحه د حکومت له خوا وي، په دې بحثونو کې هغه وزیر چې د قانون د طرحې وړاندیز یې کړی دی، حضور مومي.

اته نویمه ماده:

که پلاوی د تعدیل، ایزاد او حذف حق نه لري، یوازې د دواړو جرگو له خوا د یوه تصویب شوي نظر ترمنځ د پرېکړې حق لري.

در مورد طرح پیشنهادی مطابق طرز العمل کمیسیون های تقنینی تنظیم می نماید. هرگاه طرح قانون از طرف حکومت باشد در این مباحثات وزیری که طرح قانون را پیشنهاد نموده، حضور می یابد.

ماده نود و هشتم:

هیأت مختلط حق تعدیل، ایزاد و حذف را نداشته، صرف حق فیصله بین یک نظر تصویب شده توسط دو مجلس را دارد.

اووه لسم فصل

پارلمانې څارنې، د حکومت
څرگندونې، امتیازي ساعت،
او تر اجندا بهر پوښتنې او
بحثونه

د حکومت له خوا د
څرگندونو غوښتنه
نهه نویمه ماده:

د حکومت او سترې محکمې
غړي کولی شي، د ځانگړو او
مهمو مواردو په اړوند د بحث
او یا بې له بحثه د جرگې په
محضر کې د استماعیه غونډې
غوښتنه وکړي.

له بحث سره د څرگندونو د
غوښتنې په صورت کې د

فصل هفدهم

نظارت پارلماني، اظهارات
حکومت، ساعت امتیازي،
سوالات و مباحث خارج
آجندا

تقاضای اظهارات از جانب
حکومت
ماده نود و نهم:

حکومت و اعضای ستره
محکمه می تواند جلسه
استماعیه پیرامون
موضوعات خاص و مهم را
با بحث یا بدون بحث در
محضر جرگه تقاضا نماید.

در صورت درخواست
اظهارات توأم با بحث،

بحث لړۍ د دې اصولو د (۵۰، ۵۱ و ۵۲) مادو د حکمونو پر بنسټ تنظیمېږي. په دې حالت کې وزیر او یا د سترې محکمې غړي د حکومت او یا سترې محکمې په استازیتوب خبرې کوي، کولی شي د بحث په پای کې د هغو غړیو پوښتنو ته چې په بحث کې یې گډون درلود ځواب ورکړي.

امتیازي ساعت

سلمه ماده:

په هره عمومي غونډه کې له ټاکل شوې آجنډا څخه ۴۵ دقیقې وړاندې امتیازي وخت

جریان بحث بر وفق احکام مندرج مواد (۵۰، ۵۱ و ۵۲) د این اصول تنظیم می گردد. در این حالت وزیر و یا عضو ستره محکمه که به نمایندگی از حکومت و یا ستره محکمه صحبت می نماید، می تواند در ختم بحث به پاسخ سؤالات آئنده از اعضا که در بحث اشتراک کرده اند، بپردازد.

ساعت امتیازی

ماده صدم:

در هر جلسه عمومی، ۴۵ دقیقه قبل از بحث روی آجنډای معینه وقت امتیازی برای طرح

له اجندا څخه د بهر ازادو
مسایلو په اړه د بحث لپاره
ټاکل کېږي.

د جرگې هر غړی چې غواړي
له امتیازي وخت څخه استفاده
وکړي، د خبرو په نوملړ کې
شخصاً نوم ثبتوي او لاسلیک
کوي.

هر غړی هر ځل کولای شي
حد اکثر د دریو دقیقو لپاره او
په هغه صورت کې چې لیکلی
متن ولري تر پنځو دقیقو له
خپل ځایه خبرې وکړي.

گرني استجواب

یو سلو یومه ماده:

د وزیرانو او د اساسي قانون

دیدگاه های اعضا در
موضوعات خارج از آجنداء
تعیین می گردد.

هر عضو مجلس که
خواهان استفاده از وقت
امتیازی باشد، در لست
سخنرانی شخصاً ثبت
نام و امضاء می کند.

هر عضو در هر نوبت میتواند،
حد اکثر به مدت سه دقیقه و
در صورتی که متن تحریری
داشته باشد، تا پنج دقیقه از
محل جلوسش صحبت نماید.

استجواب شفاهی

ماده یکصد و یکم:

روزها و ساعات، سؤال

د څلور شپېتمې مادې د (۱۱) جز له شاملو کسانو څخه گړنۍ پوښتنې او هغو ته د ځواب ويلو ورځې او ساعتونه د رييسانو د کمېټې لــه خوا ټاکل کېږي. په ليکلې بڼه بېل يادښتونه چې د پوښتونکي او هغه مقام نوم را نغاړي چې پوښتنه ورته اړوندېږي، چمتو او دوه ورځې مخکې د جرگې رييس ته وړاندې کېږي.

په استجوابيه غونډه کې له هر ولايت يا هر کمېسيون څخه يوازې يو غړی گړنۍ پوښتنه مطرح کولای شي.

شفاهي از وزراء و ذوات مندرج جزء (۱۱) ماده شصت و چهارم قانون اساسي و جواب به آنها توسط کمیته رؤسا تعيين می گردد. يادداشت جداگانه به صورت کتبی که در برگيرنده اسم عضو سؤال کننده و مقامی که سؤال به او راجع می شود، آماده و دو روز قبل به رئيس جرگه تقديم می گردد.

در جلسه استجوابيه از هر ولايت يا هر کميسيون صرف يک عضو سؤال شفاهي را مطرح می کند.

منشي له نوملړ سره سم، هر پوښتونکي ته په خپل وار د خبرو کولو اجازه ورکوي.

کله چې له غړيو څخه لسو تنو خپلې پوښتنې مطرح کړي نو استجواب شوي ته د رييس په اجازه د خبرو کولو اجازه ورکول کېږي.

که چېرې وزير د جرگې د غړي پوښتنې ته ځواب ونه وایه، یاد غړی دا حق لري چې سور کارت پورته کړي او د خپلې پوښتنې ځواب وغواړي.

د استجواب پر مهال، غړی له پنځو دقیقو څخه زیات او هغه چارواکی چې ځواب ورکوي په هره لس کسيزه دوره کې

منشي مطابق لست، هر سؤال کننده را به ترتیب نوبت اجازه صحبت می دهد.

هرگاه ده تن از اعضا سؤال شان را مطرح نمودند، به اجازه رئیس برای استجواب شونده اجازه صحبت داده می شود.

هرگاه وزیر به سؤال عضو پاسخ نداد، عضو مذکور حق دارد، کارت سرخ را بالا نموده و پاسخ سؤال خود را مطالبه نماید.

دراثنای استجواب، عضو بیشتر از پنج دقیقه و مقامی که که پاسخ می دهد، در هر دوره ده

شل دقیقې ځواب وړاندې کوي.

نفری ۲۰ دقیقه پاسخ ارائه می دارد.

د لیکلي ځواب لپاره لیکلی

استجواب تحریری برای پاسخ

استجواب

تحریری

یوسل دویمه ماده:

ماده یکم و دوم:

مقام ته د لیکلي ځواب لپاره لیکلي استجواب، په لنډه توګه جوړېږي.

استجواب تحریری برای پاسخ تحریری به مقام به صورت مختصر ترتیب می گردد.

استجواب باید د ټاکلو اشخاصو پر وړاندې د شخصي ادعا در لودونکی نه وي.

استجواب باید حاوی ادعای شخصی علیه اشخاص معین نباشد.

هر غـږی چې غواړي استجوابه یې تر پړاوونو تېره شي، خپله استجوابه د جرګې رئیس ته چې حکومت په دې اړه

عضو یکه می خواهد استجوابه اش طی مراحل شود، استجوابه را به رئیس جرګه که حکومت را در این زمینه مطلع می نماید، تقدیم می

خبروي، وړاندې کوي.

لیکلی استجواب او د مسوول مقام ځواب د جرگې په رسمي خپرونه کې خپرېږي.

د مسوول مقام لیکنی ورکړل شوی ځواب تر هغه وخته پورې چې په غونډه کې وړاندې نه شي پټ او د مطبوعاتو په واک کې نه ورکول کېږي.

یوسل او درېمه ماده:

استجواب د لاندې شرایطو په پام کې نیولو سره را منځ ته کېږي:

۱ - پوښتنه باید مؤجزه، مشخصه او په موضوع پورې تړلې وي؛

کند.

استجواب کتبی و پاسخ مقام مسئول در نشریه رسمی جرگه نشر می گردد.

پاسخ ارائه شده تحریری از جانب مقام مسئول تا زمانیکه در جلسه مطرح نگردد، محفوظ بوده و در اختیار مطبوعات قرار نمی گیرد.

ماده یکم و سوم:

استجواب ————— در نظر داشت شرایط ذیل بعمل می آید:

۱- سؤال باید موجز، مشخص و منحصر به موضوع باشد؛

۲- پوښتنه باید له سپکاوي ډکه او پاروونکې نه وي او د سپکاوي له کلمو څخه ډډه وشي؛

۳- د شخص د خصوصیاتو او شخصي کړنو په هکله، پرته له هغو مسایلو څخه چې د هغه د رسمي واک په چوکاټ کې وي، له پوښتنو کولو ډډه وشي؛

۴- پوښتنه د فرضي موضوع گانو پر بنسټ نه وي؛
۵ پوښتنه له ۱۵۰ کلیمو څخه زیاتې نه وي.

یو سل او څلورمه ماده:

هغه مقام چې غونډې ته بلل

۲- سؤا ل باید طعن آمیز یا افتراء آمیز نباشد و از الفاظ توهین آمیز خود داری شود؛

۳- از طرح سؤال در مورد خصوصیات و رفتار خصوصی شخص به جز از مسایلی که در حیطه صلاحیت رسمی وی باشد، اجتناب به عمل آید؛

۴- سؤال نباید بر مبنای موضوعات فرضی باشد؛
۵ سؤال نباید متجاوز از ۱۵۰ کلمه باشد.

ماده یکم و چهارم:

مقامی که به جلسه دعوت

شوی وي، د استجواب په پای کې کولی شي په خپله خوښه د جرگې او یا د کمېسیون د رییس په اجازه، د غونډې پاتې برخه هم تعقیب کړي.

اتلسم فصل

استيضاح

یو سل او پنځمه ماده:

جرگه د اساسي قانون ددوه نویمې مادې له مخې د ټولو غړیو د ۲۰٪ په لیکلي وړاندیز، د مشخصو او منحصر دلايلو په وړاندې کولو سره د یوه ځانگړي فورم له مخې کولای شي چې هر وزیر استيضاح کړي.

گردیده در ختم استجواب می تواند حسب خواهش خودش پس از کسب اجازه رئیس جرگه یا کمیسیون، بقیه جلسه را نیز دنبال نماید.

فصل هجدهم

استيضاح

ماده یکم و پنجم:

جرگه مطابق به ماده نود و دوم قانون اساسی به پیشنهاد کتبی ۲۰ فیصد کل اعضاء با ذکر دلايل مشخص و منحصر توسط فورم مخصوص می تواند از هر یک از وزراء استيضاح به عمل آورد.

د استيضاح فورم د لاندې
مطالبو لرونکی دی:

۱- د استيضاح کوونکو بشپړ
شهرت او لاسلیک؛

۲- د استيضاح شوي
شخص بشپړ شهرت؛

۳- د استيضاح دلایل او موارد؛

۴- د استيضاح کوونکو له
جملې څخه د پنځو تنو
ویاندویانو نومونه؛

وزیر له اجنډا سره سم غونډې
ته حاضر پوري او پوښتنو ته
ځوابونه وایي.

د استيضاح شوي وزیر د
ځوابونو تر اورېدو وروسته،
وزیر د عمومي غونډې تالار
پر پردي او جرگه د قناعت او

فورم استيضاح حاوی مطالب
ذیل می باشد:

۱- شهرت مکمل و امضای
استيضاح کنندگان؛

۲- شهرت مکمل شخصی که
مورد استيضاح قرار می گیرد؛

۳- دلایل و موارد استيضاح؛

۴- اسامی پنج تن صحبت
کنندگان از جمله استيضاح
کنندگان؛

وزیر مطابق آجندا به جلسه
حاضر و به سؤالات پاسخ
ارائه می نماید.

پس از پایان پاسخ های وزیر
استيضاح شده، وزیر تالار
مجلس عمومی را ترک می
کند. و مجلس برای بررسی

نه قناعت د خپرلو لپاره بحث پیلوي. که چېرې ورکړل شوي توضیح د قناعت وړ نه وي او د هغې د تثبیت لپاره، موخه قناعت گڼل کېږي، وروسته جرگه د نه باور د رایې موضوع خپري.

په دې پړاو کې درې تنه هغه غړي چې د وزیر ځوابونه یې د قناعت وړ گرځېدلی دي او درې تنه هغه غړي چې د وزیر ځوابونه یې د قناعت وړ نه دي گرځېدلي هر یو د پنځو دقیقو لپاره خبرې کوي. د موافقو او مخالفو غړیو د خبرو په پای کې، د اعتماد او نه اعتماد د خپرلو لپاره صندوق اېښودل

قناعت و عدم قناعت وارد بحث می شود. هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد، برای تثبیت آن، قناعت هدف می باشد. بعداً جرگه موضوع رأی عدم اعتماد را بررسی می کند.

دراین مرحله سه تن از اعضاء که پاسخ های وزیر را قناعت بخش دانسته اند و سه تن از اعضاء که پاسخ های وزیر را قناعت بخش تشخیص نداده اند، هر کدام به مدت پنج دقیقه صحبت می کنند. در پایان صحبت های موافقین و مخالفین، صندوق برای بررسی اعتماد و عدم اعتماد

کپړی.

له وزیر څخه د باور رایې
اخیستل باید څرگند، سري،
مستقیم او د موجه دلیلونو پر
بنسټ وي.

دغه رایه د ټولو غړیو په
اکثریت صادرېږي.

اداري پلاوی مکلف دی چې
د غړیو رایو د مخفي پاتې
کېدو په خاطر د سري رای
اخیستل په ترڅ کې لازم تدابیر
ونیسي. که چېرې د رای
اچونې په ترڅ کې یو له غړیو
څخه خپله رایه یوه یا څو غړیو
ته ښکاره کړي، ادارې پلاوي
صندوق ته د رایې اچونې
مخنیوی کوي. دغه حکم

گذاشته می شود.

رأی عدم اعتماد از وزیر
باید سری، مستقیم و
براساس دلایل مؤجه
باشد.

این رأی با اکثریت کل اعضا
صادر می گردد.

هیأت اداری مکلف است در
جریان رأی گیری سری تدابیر
لازم را برای مخفی ماندن
آراء اعضاء را اتخاذ نماید.
هرگاه در جریان رأی گیری
سری یکی از اعضاء رأی خود
را به یک و یا چند عضو علنی
سازد، هیأت اداری مانع
انداختن رأی وی به صندوق
می شود. این حکم شامل

په جرگه کې ټولې غیر علنی رایې اچونې شاملېږي.

په هغه صورت کې چې څو وزیران استیضاح شوي وي، د هر یوه د استیضاح دلیل باید سره بدیل وي.

همدا راز جرگه کولای شي په وزیرانو پورې اړوندو مادو په رعایتولو سره د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې د (۱۱) جز مندرج ذوات هم استیضاح کړي.

د استیضاح ځانګړی فورم د اونۍ تر پنځو کاري ورځو له اداري پلاوي سره اېښودل کېږي او متقاضیان یې لاسلیک کوي، لاسلیک کوونکي غړي

تمامی انواع رأی گیری های غیر علنی در مجلس می شود. در صورتی که چند وزیر مورد استیضاح قرار گیرند، دلیل استیضاح هریک باید جداگانه باشد.

همچنان جرگه می تواند با رعایت ماده های مربوط به وزراء از ذوات مندرج جزء (۱۱) ماده شصت و چهارم قانون اساسی نیز استیضاح به عمل آورد.

فورم مخصوص استیضاح تا پنج روز کاری هفته، نزد هیأت اداری گذاشته شده و متقاضیان امضاء می کنند. عضو امضاء کننده در فورم

د لاسلیک فورم کې نه شي کولای له خپل لاسلیک څخه انصراف وکړي، که چېرې تر پنځو کاري ورځو د ټولو غړيو ۲۰٪ لاسلیکونه بشپړ شي، د جرگې رییس د استیضاح غوښتنلیک اخلي او ژر تر ژره د لاسلیکونو پر ارزونه او شمېرلو پیل کوي او رپوټ یې تالار ته وړاندې کوي. د ۲۰٪ د تثبیت په صورت کې حد اکثر د یوې اونۍ په ترڅ کې د ریيسانو د کمېټې له خوا په اجنډا کې نیول کېږي. اداري پلاوی تر پایه د اسنادو پر ساتنه او محرمیت مکلف دی.

مخصوص استیضاح نمی تواند دوباره از امضاء خود انصراف دهد. هرگاه تا پنج روز کاری امضای ۲۰ فیصد کل اعضاء تکمیل شد، رئیس جرگه درخواست استیضاح را گرفته، فوراً باید به بررسی و شمارش امضاء ها پردازد و گزارش آن را به تالار ارائه نماید. در صورت تثبیت ۲۰ فیصد، حد اکثر طی یک هفته توسط کمیته رؤسا، شامل آجنداء می نماید. هیأت اداری به حفظ و محرمیت اسناد تا حالت انتها، مکلف می باشد.

که چېرې ۲۰ فیصده نصاب بشپړ نه شو، د غونډې د رییس د امر پر بنسټ دغه فورمونه د دارالانشا آرشیف ته د ساتنې لپاره سپارل کېږي.

یوسل او شپږمه ماده:

که چېرې وزیر استیضاح شي او په له مخکې ټاکل شوي وخت او زمانه پاته عمومي غونډه کې گډون ونه کړي، یو ساعت وخت مهلت ورکول کېږي، خو عمومي غونډې ته حاضر شي. له هغه پرته د رایې اخیستل

اگر نصاب ۲۰ فیصد تکمیل نشد، حسب امر رئیس مجلس، فورم ها به آرشیف دارالانشاء جهت حفظ سپرده می شود.

ماده یکمده و ششم:

هرگاه وزیری مورد استیضاح قرار گیرد و بنا به هر دلیلی در وقت و زمان از قبل تعیین شده به مجلس عمومی حضور نیابد، برایش یک ساعت وقت مهلت داده می شود تا به مجلس عمومی حاضر گردد. در غیر این صورت پروسه رای گیری آغاز می گردد و

بهر پیلېري او د غونډې
غړي کولی شي خپله
رایه وکاروي.

یو سل او اوومه ماده:

د استیضاح په بهیر کې
هر پوښتونکی لږترلږه تر
پنځو دقیقو او څوک
چې استیضاح کېږي، تر
۴۵ دقیقو پورې خبرې
کولای شي.

نولسم فصل

قضاء

یو سل او اتمه ماده:

ولسي جرگه د اساسي قانون د
یو سل او اووه ویشتې مادې
پر بنسټ د قضاء پر کړنو

اعضای مجلس می تواند
رای خویش را استعمال
نمایند.

ماده یکصد و هفتم:

در زمان استیضاح هر سؤال
کننده حداکثر پنج دقیقه و
شخصی که از او استیضاح
به عمل آمده است، حد
اکثر ۴۵ دقیقه صحبت
کرده می تواند.

فصل نهم

قضاء

ماده یکصد و هشتم:

ولسي جرگه حسب ماده
یکصد و بیست و هفتم قانون
اساسی بر اعمال قوه قضائیه

خارنه کوي.

یو سل او نهمه ماده:

که چېرې له رییس، یا د سترې محکمې له کوم غړي او یا هم له کوم قاضي څخه د قانون پر خلاف د اجرااتو پر بنسټ شکایت موجود وی، ولسي جرگه په لیکلې بڼه د اړوند کمېسیون له لارې له سترې محکمې څخه د شکایت د موضوع په اړه د ځواب غوښتنه کوي.

یو سل او لسمه ماده:

د سترې محکمې رییس یا غړی کولی شي، د پوښتنې د ځواب په اړه په لیکلې بڼه او یا هم د خپل گډون په وسیله

نظارت می نماید.

ماده یکمصد و نهم:

در صورتی که از رئیس یا یکی از اعضای ستره محکمه و یا یکی از قضات مبنی بر اجراآت خلاف قانون شکایت وجود داشته باشد، ولسی جرگه به صورت کتبی از طریق کمیسیون مربوطه، در رابطه به موضوع شکایت از ستره محکمه جواب مطالبه می نماید.

ماده یکمصد و دهم:

رئیس و یا عضو ستره محکمه می تواند در رابطه به موضوع مورد سوال به صورت کتبی و یا با حضور خویش به طور

گړني ځوابونه ورکړي.

یوسل او یوولسمه ماده:

که چېرې شکایت د یوه یا څو غړیو له خوا شوی وي؛ نو وړاندې شوي ځواب یا ځوابونه په اړوند کمیسیون کې د یادو غړیو په شتون کې تر بحث او ارزونې لاندې نیول کېږي.

یو سل او دوولسمه ماده:

که شکایت، له سترې محکمې پرته له نورو قضاتو څخه وي، چې د اساسي قانون د یو سل او درې دېرشمې مادې پر بنسټ د هغو د سرغړونو څېړنه د سترې محکمې

شفاهي جواب ارائه نماید.

ماده یکصد و یازدهم:

در صورتی که شکایت از طرف یک یا چند عضو صورت گرفته باشد، جواب و یا جواب های ارائه شده با حضور اعضای مذکور در کمیسیون مربوط مورد بحث و بررسی قرار می گیرد.

ماده یکصد و دوازدهم:

اگر شکایت از قضاتی غیر از اعضای ستره محکمه باشد که مطابق به ماده یکصد و سی و سوم قانون اساسی رسیدگی به تخلفات آنان از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

واک دی. ستره محکمه د هغې موضوع په اړه کړنې ترسره او د خپلو پلټونکو په واسطه ولسي جرگې ته خبر ورکوي.

یوسل او دیار لسمه ماده:

په هغه صورت کې چې سترې محکمې د قاضي د عزل منظوري ترلاسه او یا د هغه د عزل وړاندیز کړی وي، موضوع د ولسي جرگې په رسمي خپرونه کې خپرېږي.

یوسل او څوار لسمه ماده:

په هغه صورت کې چې د اساسي قانون د یوسل او اووه ویشتمې مادې پر بنسټ د جرگې د غړیو له یوه ثلث

ستره محکمه درباره موضوع اقدام و نتیجه را توسط مفتشین خویش به ولسي جرگه اطلاع می دهد.

ماده یکصد و سیزدهم:

در صورتی که ستره محکمه منظوری عزل قاضی را حاصل و یا پیشنهاد عزل وی را نموده باشد، موضوع در نشریه رسمی ولسي جرگه به نشر می رسد.

ماده یکصد و چهاردهم:

در صورتی که مطابق به ماده یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی بیش از یک ثلث اعضای جرگه،

څخه زیات، د رییس او یا د سترې محکمې د یوه غړي د محاکمې غوښتونکي شي، د تور موضوع په لیکلې بڼه هغه ته خبر ورکول کېږي.

یو سل او پنځلسمه ماده:

د تور تر ابلاغولو وروسته، د رییسانو کمېټه جرگې ته د تورن شخص د احضار نېټه په جرگه کې هغه ته اعلاموي، د تورن د حاضرېدو نېټه کېدای شي حداکثر د ابلاغې تر صادرېدو وروسته تر پنځلسو کارۍ ورځو وي.

یو سل او شپاړسمه ماده:

تورن شخص پر هغه نېټه چې مخکې له مخکې ټاکل شوې

محاکمه رئیس یا یکی از اعضای ستره محکمه را خواستار شوند، موضوع اتهام کتباً به وی اطلاع داده می شود.

ماده یکم و پانزدهم:

پس از ابلاغ اتهام، کمیته رؤسا، تاریخ احضار متهم را در جرگه به وی اعلام می دارد. تاریخ احضار متهم می تواند حداکثر تا پانزده روز کاری بعد از صدور ابلاغیه باشد.

ماده یکم و شانزدهم:

شخص مورد اتهام در تاریخی که قبلاً تعیین شده

وي عمومي غونډې ته حاضرېږي او د ورپورې شوو تورو نوپه اړه ځواب وړاندې کوي، د نوموړي شخص د څرگندونو په بهير کې هېڅ ډول پوښتنې له هغه څخه نه کېږي.

یو سل او اوولسمه ماده:

تورن شخص د خپلو ځوابونو تر وړاندې کولو وروسته غونډه پرېږدي او له ځنډ پرته سري رایه اچونه پیلېږي او څنګه چې د غړيو دوه ثلثه تور تایید کړي، یاد شخص له دندې عزل او د قانون له مخې د هغه د جرم د څېړلو لپاره ځانګړې محکمه

به جلسه عمومی جرگه حاضر و درمورد اتهامات وارده پاسخ خویش را ارائه می نماید. در جریان اظهارات شخص مذکور هیچ گونه سؤالی از وی پرسیده نمی شود.

ماده یکصد و هفدهم:

شخص مورد اتهام پس از ارائه پاسخ های خویش جلسه را ترک می نماید و بلافاصله رأی گیری سری آغاز می گردد و چنانچه دو ثلث اعضای جرگه اتهام را تأیید نماید، فرد مذکور از وظیفه عزل و محکمه خاص برای رسیدگی به جرم وی مطابق

جوړېږي.

قانون تشكيل مي گردد.

شلم فصل

د بحثونو رپوټ

يو سل او اتلسمه ماده:

د اساسي قانون د يو سلو پنځمې مادې پر بنسټ، د جرگې غونډې ښکاره وي او هغه بحثونه چې د جرگې په عمومي غونډه کې ترسره کېږي، په دقيقه او هراړخيزه توگه رپوټ ورکول کېږي، له هغو غونډو پرته چې د جرگې د پرېکړې پر بنسټ سري وي، په رسمي خپرونه کې خپرېږي. د جرگې رسمي خپرونه د غونډو اجنډا، د

فصل بيستم

گزارش مباحث

ماده يكصد و هجدهم:

مطابق ماده يكصد و پنجم قانون اساسي جلسات جرگه علني بوده و مباحثاتي كه در جلسات عمومي جرگه صورت مي گيرد، طور صحيح و فراگير گزارش داده شده و در نشريه رسمي جرگه به استثنای جلسات كه نظر به تصميم جرگه سري باشد، نشر مي شود.

نشريه رسمي جرگه، آجندای جلسات، گزارش

کمېسيونونو رپوټونه او د پارلمان اړوند ټول فعاليتونه خپروي.

د جرگې منشي د دې رپوټونو د څارنې مسوول دی.

د کمېسيونونو اداري پلاوي خپل کاري اونيز رپوټ د اونی په وروستی ورځ په لیکلې بڼه د ولسي جرگې اداري پلاوي ته وړاندې کوي.

منشي او يا د منشي نایب د کمېسيونونو لنډ رپوټ د شنبې ورځې په عمومي غونډه کې لولي.

کمیسیون ها و کلیه معلومات را در مورد فعالیت های پارلمانی نشر می نماید.

منشی جرگه مسئول نظارت از این گزارش ها می باشد.

هیأت اداری کمیسیون ها گزارش کاری هفته وار کمیسیون را در روز اخیر هفته کتباً به هیأت اداری ولسی جرگه ارائه می نماید.

منشی یا نائب منشی گزارش مختصر کمیسیون ها را به اجلاس عمومی به روز شنبه قرائت می نماید.

یو ویشتم فصل

عریضې او شکایتونه

یو سل او نولسمه ماده:

رسېدلې عریضې او شکایتونه د عریضو د ادارې له خوا اخیستل کېږي او تر ثبت وروسته د خپل لوپه موخه اړوند کمیسیون ته راجع کېږي.

کمیسیونونه رسېدلې عریضې د نافذو قوانینو په حدودو او د جرگې د ځانګړې کړنلارې مطابق د مقتضي کړنو په موخه اړوندې مرجع ته لېږي او یا د حکومت واک لرونکی شخص

فصل بیست و یکم

شکایات و عرایض

ماده یکم و نهم:

شکایات و عرایض واصله توسط اداره عرایض اخذ و بعد از ثبت، غرض رسیدگی به کمیسیون مربوط ارجاع می گردد.

کمیسیون ها عرایض واصله را در حدود قوانین نافذ و مطابق طرز العمل خاص جرگه غرض اجراءات مقتضی به مرجع مربوط راجع نموده و یا حضور شخص مسئول ذیصلاح حکومت را بر وفق

د دې اصولو پر بنسټ غونډې ته را بولي.

یو سل او شلمه ماده:

رسېدلي شکایتونه په مستقیم ډول وزارتونو او خپلواکو ریاستونو ته استول کېږي.

یو سل او یویشتمه ماده:

کمېسیونونه کولی شي، د رسېدلو عریضو او شکایتونو د خپرلو په موخه د احوالو مطابق د خپرلو او ارزونې لپاره یوه کمېټه وټاکي.

یو سل او دویشتمه ماده:

که چېرې د شکایت یا عریضې په پایله کې ستونزه حل او یا هم د شاګي او عارض حق

احکام این اصول به جلسه مطالبه می نماید.

ماده یکصد و بیستم:

شکایات واصله مستقیماً به وزارتخانه ها و ریاست های مستقل ارجاع می گردد.

ماده یکصد و بیست و یکم:

کمیسیون ها می توانند جهت رسیدگی به شکایات یا عرایض واصله حسب احوال، کمیته یی را جهت غور و بررسی تعیین نماید.

ماده یکصد و بیست و دوم:

هرگاه شکایت یا عریضه منتج به رفع مشکل یا احقاق حق شاګي

ورکړل شي، دا بهیر د جرگې د ټولیزو اړیکو د وسایلو لکه لارې خپرېږي، مگر دا چې شکایت کوونکی یې د خپرېدو مخالف وي.

یا عارض گردد، جریان از طریق وسایل ارتباط همگانی جرگه نشر می گردد؛ مگر اینکه شاکی مخالف نشر آن باشد.

دوه ویشتم فصل

سوبتیا او ناسوبتیا

د غړیو مکلفیتونه

یو سل او درویشتمه ماده:

دغه فصل د اساسي قانون د یو سل او اتمې مادې د وروستي پراگراف پر بنسټ تنظیمېږي. هر غړی مکلف دی، په عمومي غونډو او د کمېسیونونو په غونډو کې په

فصل بیست و دوم

حضور و غیاب

مکلفیت های اعضا

ماده یکصد و بیست و سوم:

این فصل مطابق پاراگراف اخیر ماده یکصد و هشتم قانون اساسی تنظیم می گردد. هر عضو مکلف است با حضور منظم در جلسات عمومی و جلسات کمیسیون

خپل منظم شتون سره د خپلو
موکلینو استازیتوب وکړي.
یو سل او څلور ویشتمه ماده:

که چېرې کوم غړی د ناروغۍ
له امله یا نورو مؤجه معذرتونو
له مخې په عمومي او د
کمېسیون په غونډه کې
حاضرېدای نه شي، د خپلې
رخصتې غوښتنه په لیکلې بڼه د
جرگې منشي او یا د کمېسیون
منشي ته استوي.

غړی کولای شي په یوه
څلورنیم میاشتني دوره کې د
اړتیا او یا ناروغۍ له امله د
پنځلسو ورځو رخصتې غوښتنه
وکړي. د ناروغۍ حالات د
روغتيايي مرکزونو په تصدیق

ها از مؤکلین خویش
نمایندگی کند.

ماده یکمده و بیست و چهارم:

هر گاه یک عضو بنابر
مريضی عایده یا سایر
معاذیر مؤجه در جلسه
عمومی یا جلسه کمیسیون
حاضر شده نتواند، تقاضای
رخصتی را کتباً به هیأت
اداری جرگه و یا منشی
کمیسیون ارسال می دارد.

عضو —————ی تواند در
صورت ضرورت و یا مرضی
مدت پانزده روز رخصتی را
در یک دوره چهارونیم
ماهه تقاضا نماید. حالات
مريضی با تصدیق مراکز

د اعتبار وړ دي او د مېرمنو
ولادي ناروغي له دې امر څخه
مستثنا ده.

یو سل او پنځه ویل شته ماده:

مخکې له دې، چې د جرگې د
رییس یا د کمېسیون د رییس
له خوا په رسمي توګه د
غوندې د پای اعلان وشي، د
جرگې غړي نه شي کولی د
اعتراض له حالت پرته، له کوم
مؤجه عذر څخه غونډه
پرېږدي.

یو سل او شپږ ویل شته ماده:

د غړي د حاضری ثبتول
په عمومي غونډه یا د
کمېسیون په غونډه کې
د هغه د منشي له خوا

صحی اعتبار داشته و رخصتی
ولادی خانم ها از این امر
مستثنی می باشد.

ماده یکصد و بیست و پنجم:

قبل از اعلام اختتام
رسمی جلسه توسط
رئیس جرگه و یا
رئیس کمیسیون، عضو
نمی تواند به استثنای
حالت اعتراض، جلسه را
بدون عذر مؤجه ترک
کند.

ماده یکصد و بیست و ششم:

ترتیب ثبت حاضری
عضو در جلسه عمومی
و یا جلسه کمیسیون
توسط منشی آن تنظیم

تنظیمېږي.

یو سل او اووه ویشتمه ماده:

په عمومي غونډه او یا د کمېسیون په غونډه کې د غړي د ناسوبتیا په صورت کې د هغه اصلي معاش پر یوه میاشت تقسیمېږي او د هماغه ورځې معاش له میاشتنی معاش څخه وضعه کېږي.

د غړي د ناسوبتیا په هکله رسماً د جرگې د منشي لخوا دارالانشاء ته خبر ورکول کېږي.

یو سل او اته ویشتمه ماده:

که چېرې غړی د بوختیاوو پر بنسټ چې د ده په دندو پورې اړه ولري او یا د اصولي

می گردد.

ماده یکصد و بیست و هفتم:

در صورت غیابت عضو در جلسه عمومی و یا جلسه کمیسیون، اصل معاش وی بالای یک ماه تقسیم شده مبلغ معینه همان روز، از معاش ماهانه اش وضع می گردد.

غیر حاضری عضو رسماً از جانب دفتر منشی جرگه به دارالانشاء خبر داده می شود.

ماده یکصد و بیست و هشتم:

هرگاه عضو روی مصروفیتی که به وظیفه او ارتباط دارد یا رخصت اصولی

رخصت له مخې په غونډو کې
گډون نه شي کولی معاش یې
نه وضعه کېږي.

په دغو بوختیاوو کې بهرني او
کورني سفرونه شامل دي، چې
د ده په دنده پورې اړه ولري
او هغه دندې وي چې په مرکز
کې د غونډو د جوړېدو پر
مهال ترسره کېږي.

یو سل او نهه ویستمه ماده:

که چېرې د غړي ناسوبتیا له
کوم موجه عذر پرته د عمومي
او د کمېسیونونو د غونډو په
کاري ورځو کې تر اوو ورځو
واوړي، د ناسوبتیا د ورځو
معاش یې وضعه او نوم یې د
هرې میاشتې په پای کې د

در جلسات اشتراک کرده
نتواند، معاش او وضع نمی
گردد.

این مصروفیت شامل مسافرت
های داخلی و خارجی که به
وظیفه او ارتباط داشته و
وظایفی می باشد که حین
تدویر جلسات در مرکز اجرا
می گردد.

ماده یکمصد و بیست و نهم:

هـرگاه غیر حاضری
عضو بدون عذر مؤجه
بیش از هفت روز کاری در
جلسات عمومی و کمیسیونها
ادامه یابد، معاش ایام غیابتش
وضع و نامش در ختم هر ماه
از طریق رسانه ها نشر می

رسنیو له خوا خپرېږي.

هغه پلاوی چې بهر ته پارلماني رسمي سفر کوي د خپل سفر رپوټ په لیکلې بڼه د جرگې اداري پلاوي ته وړاندې کوي.

گردد.

هیأتی که به خارج سفر رسمی پارلمانی می نماید، گزارش سفر خویش را به صورت کتبی به هیأت اداری جرگه تقدیم می کند.

درویشتم فصل

متفرقه حکمونه

وټیقي

یو سل او دېر شمه ماده:

د ټاکنو خپلواک کمېسیون د پارلماني ټاکنو په پای کې د ولسي جرگې د غړيو وټیقي د جرگې دارالانشاء ته تسلیموي.

وټایق

ماده یکم د ولسي جرگې:

کمیسیون مستقل انتخابات بعد از ختم انتخابات پارلمانی وټایق اعضای ولسي جرگه را به دارالانشاء جرگه تسلیم می نماید.

د غونډو تالار

يو سل او يو ډېر شمه ماده:

۱- د عمومي غونډو له تالار څخه يوازې د غونډو د جوړېدو په موخه کټه اخیستل کېږي، مگر په هغو حالاتو کې چې جرگه په استثنایي توګه بل ډول تصميم ونيسي.

۲- د جرگې د عمومي غونډو مخکینی تالارونه او تاسیسات د ولسي جرگې د شتمنۍ په توګه ساتل کېږي؛ او دارالانشاء د ملي شورا د پارلماني موزیم د چمتو کولو په موخه د هغو د ساتنې مکلفیت لري.

مېلمانه او کتونکي د

تالار جلسات

يکصدوسی ویکم:

۱- از تالار جلسات عمومی جرگه، صرف به منظور تدویر جلسات استفاده به عمل می آید؛ مگر در حالاتی که جرگه به صورت استثنایی طور دیگر تجویز نماید.

۲- تالارها و تأسیساتی قبلی جرگه به حیث دارایی ولسي جرگه حفظ شده و دارالانشاء موظف به نگهداری آنها جهت آماده سازی موزیم پارلمانی شورای ملی می باشد.

مهمانان و مشاهدین به اجازه

دارالانشاء د لوی ریاست
په اجازه تالارونه او یاد
تاسیسات لیدلی شي.

یو سل او دوه دېرشمه ماده:

دغه کسان د جرگې
تالار ته د تگ او راتگ اجازه
لري:

- ۱- د دارالانشاء لوی رییس؛
- ۲- د دارالانشاء د پالیسی او
مسلكي چارو مرستیال؛
- ۳- د پارلماني او تقنیني چارو
رییس؛
- ۴- د ولسي جرگې د مقام د
دفتر رییس؛
- ۵- د خپرنیزو خدمتونو
رییس؛
- ۶- د غونډې آمر؛

ریاست عمومي دارالانشاء از
تالارها و تأسیسات مذکور
دیدن کرده می توانند.

ماده یکصد و سی و دوم:

ذوات ذیل اجازه رفت
وآمد به تالار جرگه را
دارند:

- ۱- رئیس عمومی دارالانشاء؛
- ۲- معاون امور پالیسی و
مسلكی دارالانشاء؛
- ۳- رئیس امور پارلماني و
تقنینی؛
- ۴- رئیس دفتر مقام ولسي
جرگه؛
- ۵- رئیس خدمات
تحقیقاتی؛
- ۶- آمر مجلس؛

۷- د کمېسۍ یونونو د
تنظیم آمر؛	۷- آمر تنظیم امور کمیسیون
ها؛
۸- د تخنیکي څانگې (هنسرد)
آمر؛	۸- آمر ثبت مباحثات تخنیکي
(هنسرد)؛
۹- د غونډې لوی مدیر؛	۹- مدیر عمومی مجلس؛
۱۰- تېز لیکونکي؛	۱۰- تیز نویسان؛
۱۱- امنیتي مسوولین چې په
دې اړه توظیف شوي دي؛	۱۱- مسؤولین امنیتی که به
همین منظور توظیف اند؛
۱۲- د حفظ او مراقبت
موظفین؛	۱۲- موظفین حفظ و
مراقبت؛
۱۳- د پاکولو عمله؛	۱۳- عمله پاک کاری؛
۱۴- پیام رسوونکي؛	۱۴- پیام رسانان؛
۱۵- عمومي غونډې ته د
اړوند کمېسیون د رپوټ
ورکولو په موخه د
کمېسیون دستیار؛	۱۵- دستیار کمیسیون هنگام
گزارش دهی کمیسیون
مربوطه شان به مجلس
عمومی؛
۱۶- په پارلماني چارو کې د	۱۶- نماینده وزیر دولت در

دولت د وزیر استازی.

یو سل او درې دېر شمه ماده:

د عمومي غونډې تالار ته
لاندې کسان د اداري پلاوي
په اجازه ننوتلی شي:

- ۱- د جمهور رییس مرستیالان؛
- ۲- د کابینې غړي؛
- ۳- په پارلماني چارو کې
د دولت وزیر؛

۴- نور چارواکي او
کارکوونکي او هغه کسان چې
غونډې ته بلل شوي وي.

یو سلو څلور دېر شمه ماده:

که چېرې د اداري پلاوي یو
غړی وغواړي وینا او یا کوم
نظر وړاندې کړي د غړیو د
څوکیو په ردیف کې کښېني

امور پارلماني.

ماده یکصد و سی و سوم:

د تالار جلسات عمومی
اشخاص ذیل با اجازه هیأت
اداری داخل شده می توانند:

- ۱- معاونین رئیس جمهور؛
- ۲- اعضای کابینه؛
- ۳- وزیر دولت
در امور پارلمانی؛
- ۴- سایر مقامات، مامورین و
اشخاصی که دعوت شده
باشند.

ماده یکصد و سی و چهارم:

هر گاه یکی از اعضای
هیأت اداری بخواهد
صحت و یا اظهار نظر
نماید، در ردیف کرسی

او د نوبت په رعایتولو او د
دغو کورنیو دندواصولو د
مندرجو حکمونو له مخې
خبرې کوي.

پانې او ریکاردونه

یو سلو پنځه دېرشمه ماده:

د جرگې د کړنو ټولې
پانې اوریکاردوننه د
ساتنې او خوندیتوب په
موخه پارلماني ارشیف
ته لېږدول کېږي.

نښان

یو سل او شپږ دېرشمه ماده:

جرگه خپل ځانگړی نښان لري
چې پخواپې تصویب کړی
دی.

اعضای جرگه قرار گرفته
با رعایت نوبت و احکام
مندرج این اصول وظایف
داخلی صحبت میکند.

اوراق و ریکارد ها

ماده یکصد و سی و پنجم:

کلیه اوراق و ریکارد های
مربوط به فعالیت های جرگه
غرض نگهداری و حفاظت به
آرشیف مخصوص پارلمانی
انتقال داده می شود.

نشان

ماده یکصد و سی و ششم:

جرگه دارای نشان مخصوص
می باشد که قبلاً تصویب
نموده است.

څلور ويشتم فصل

وروستي حکمونه

يو سل او اووه دېرشمه ماده:

د ولسي جرگې د بوديجې طرحه د جرگې د دارالانشاء له خوا ترتيب او د رييسانو د کمېټې تر تاييد وروسته د قانوني پراوونو د ترسره کولو لپاره ماليې وزارت ته لېږل کېږي.

يو سل او اته دېرشمه ماده:

د جرگې د کورنيو دندو په اصولو کې هر ډول تغيير، تعديل، حذف او زياتوالی، د ۲۰ سلنه غړيو په غوښتنه او د ټول اکثريت په تصويب سره

فصل بيست و چهارم

احکام نهايي

ماده يکصد و سي و هفتم:

طرح بودجه ولسي جرگه توسط دارالانشاء جرگه ترتيب و بعد از تائيد کميته رؤسا، به وزارت ماليه غرض طی مراحل قانونی آن ارسال می گردد.

ماده يکصد و سي و هشتم:

هر نوع تغيير، تعديل، حذف و ايزاد در اين اصول وظايف داخلي به تقاضای ۲۰ فيصد اعضا و تصويب اکثريت کل

صورت موندلی شي، مگر په هغو مواردو کې چې د اساسي قانون او یا د دي کورنیو دندو د اصولو د موادو له مخې دوه ثلثه قید شوي دي.

یو سلو او نهه دېرشمه ماده:

د جرگې د هرې دورې د پای غونډه د جمهور رئیس او د جرگې د رئیس په ویناله لازمو تشریفاتو سره د وروستۍ دورې د ټاکنو د پایلو تر اعلان یوه ورځ مخکې تنظیمېږي.

یو سل او خلوېښتمه ماده:

جرگه د اړیکو د تامین او همکاری لپاره په نړیواله کچه

صورت گرفته می تواند؛ مگر در مواردیکه دوثلث براساس مواد قانون اساسی و یا این اصول وظایف داخلی قید شده است.

ماده یکصد و سی و نهم:

جلسه اختتامیه یک دوره جرگه با سخنرانی رئیس جمهور و رئیس جرگه با تشریفات که لازم است، یک روز قبل از اعلان نتایج انتخابات دوره بعدی تنظیم می یابد.

ماده یکصد و چهلم:

جرگه برای تأمین روابط و همکاری در سطح بین المللی،

لــه نورو هېوادونو سره
بین پارلماني کمېټې را منځ ته
کــوي. د بین پارلماني
ډلو ترکیب، واک او کړنې
په بېله کړنلاره کې
تنظیمېږي.

یو سل او یو څلوېښتمه ماده:

د جرگې اداري پلاوی د
دغو اصولو د حکمونو د
پلي کېدو پر څارنه
مکلف دی.

یو سل او دوه څلوېښتمه ماده:

دغه اصول د جرگې په
عمومي غونډه کې تر
تصویب وروسته نافذ او د
جرگې په رسمي خپرونه او
د عدلي وزارت په رسمي

کمیته های بین پارلمانها را با
کشورها ایجاد می نماید.
ترکیب، صلاحیت و اجراءات
گروپهای بین پارلمانی در
طرز العمل جداگانه تنظیم می
گردد.

ماده یکم و چهارم:

نظارت از تطبیق احکام این
اصول، از وظایف و مکلفیت
های هیأت اداری جرگه می
باشد.

ماده یکم و چهل و دوم:

این اصول بعد از
تصویب جلسه عمومی
جرگه نافذ بوده و در
نشریه رسمی جرگه و
جریده رسمی وزارت

جریده کې خپرېږي. د دغو
اصولو په تصویب سره،
په ۱۳۹۱ لمریز کال د کورنیو
دندو پخواني تصویب شوي
اصول ملغی کڼل کېږي.

عدلیه نشر می گردد. با
تصویب این اصول،
اصول وظایف داخلی
قبلی مصوب سال ۱۳۹۱
ملغی می گردد.

Wolesi Jirga

Rules of Procedure

Year 2017